

ARHEOLOŠKI MUZEJ U ZAGREBU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.1. Kupnja

Za Numizmatičku zbirku kupnjom je nabavljena sljedeća muzejska građa:

- Od I. Pavlovića iz Zadra otkupljen je zlatnik iz doba vladavine cara Tiberija (C48001);
- Od N. Marinović iz Zagreba otkupljena je numizmatička kolekcija rijetkog novca Dubrovačke Republike (190 primjeraka; inv. br. E55431- E55597);
- Od M. Caudlea iz Welwyna u Engleskoj otkupljen je srebrnik cara Konstansa (4. st.); (C53501).

1.2. Terensko istraživanje

Pretpovijesni odjel

Tijekom istraživanja na lokalitetu Lasinja prikupljeno je ukupno 1923 ulomaka keramike, 466 kom. ljepta, 393 kom. litike (obrađenog kamenog materijala), 787 kom. neobrađene kamene sirovine te 22 posebna nalaza: 4 ulomka pršljenaka, 13 ulomaka žlica s tuljcem za nasad, jedan ulomak pintadere (keramika), 1 ulomak sjekire i 3 ulomka žrvnjeva (kamen).

Antički odjel

Na lokalitetu Bratelji – Velika Glavičica otkrivena su dva paljevinska groba s cca 150 ulomaka keramičkih posuda i svjetiljki te novac carice Faustine (2. st.).

1.3. Darovanje

Numizmatički odjel

- Hrvatsko arheološko društvo iz Zagreba poklonilo je srebrnu medalju s portretom Don Frane Bulića, rad akademskoga kipara Stjepana Divkovića (1998.), koju Društvo dodjeljuje kao nagradu za životno djelo (E55634);
- Željko Bonefačić, dipl. ing. iz Zagreba, poklonio je vrijednu brončanu medalju - stajačicu, rad eminentnog hrvatskog kipara i medaljera Želimira Janeša, izrađenu u povodu 25. obljetnice Društva podvodnih sportova 1979. god. (E55312);

- Ivan Maruna iz Zagreba darovao je veliku brončanu medalju Zdravka Brkića iz 2003. god. izrađenu za Zbirku umjetnina «Majka» u Humcu. Medalja je postavljena u drveni okvir kao stajačica (E55641), s popratnom monografijom zbirke “Majka”;
- Ivan Kontušić iz Zagreba donator je različitog otkovanog materijala, brojnih medalja i medaljica načinjenih u više vrsta kovina, kao i čeličnog alata (pozitivi i negativi) za medaljicu (rad Ivana Jegera i Vladimira Štovičeka te nekolicine nepoznatih majstora, sveukupno 260 predmeta) (G2387);
- Dipl. ing. Juraj Lokmer, iz Rijeke darovao je srebrnu, djelomice pobakrenu medalju, rad ak. kipara Damira Mataušića, iskovanu 1994. god. u povodu 500. obljetnice tiskanja Senjskoga misala (E55642), a naknadno još i pokušne otkove za istu medalju u olovu;
- Vladimir Novak iz Zagreba darovao je brončani primjerak medalje iskovane 1974. god. u povodu 100. obljetnice postojanja United Slavonian Benevolent Association iz New Orleansa (E55629);
- Dr. Dušan Ražem poklonio je posrebrenu značku iskovanu u povodu 10. obljetnice osnutka Instituta “Ruđer Bošković”;
- Tomislav Ban iz Zagreba poklonio je novčanicu od 50 Colones (novac Republike Costa Rica) (G3291).

1.6. Ustupanje

- Iz Srednjovjekovnog odjela izdvojena su dva ulomka (S-624 i S-653) te su ustupljeni odgovarajućem Pretpovijesnom odjelu (mladeželjeznodobna zbirka).
- Pretpovijesni odjel ustupio je Srednjovjekovnom odjelu željezno koplje rano srednjovjekovnih obilježja iz Boljevaca (AMZ S-4066, ranije P-14831).
- Prigodom pranja i obrade zaostalog humanog osteološkog materijala prikupljenog na lokalitetu Zagreb-Stenjevec/crkva Uznesenja Blažene Djelvice Marije, u Odsjeku za arheologiju HAZU otkriveno je nekoliko predmeta iz grobnih cjelina i predano muzejskom Srednjovjekovnom odjelu zbog evidencije i stručne obrade: ulomak keramike (gr. 12), metalna perla (gr. 16), ulomak željeznog predmeta (gr. 28), ulomak keramike (gr. 54), ulomak keramike (gr. 74), ametist perla (gr. 94), ametist perla (gr. 96) (materijal je u obradi).

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Pretpovijesni odjel

Oprana je i signirana cijelokupna građa pronađena tijekom istraživanja na lokalitetu Lasinja. Materijal je zalipljen te je napravljena statistička analiza. Pokazalo se mogućim rekonstruirati 5 posuda (2 bakrenodobne lasinjske kulture, 2 brončanodobne vinkovačke kulture te mlađeželjeznodobni pitos za zalihe).

Antički odjel

Oprano je oko 3000 ulomaka keramike te su obrađeni i popisani posebni nalazi (62 kom) sa zaštitnog istraživanja zapadnog trijema u Varaždinskim Toplicama u 2010. god. (vanjski suradnici).

Srednjovjekovni odjel

Keramička građa s nalazišta Zagreb-Stenjevec/crkva UBDM pronađena tijekom arheoloških istraživanja 1993.-1995. godine (7 kutija) oprana je, zalipljena i prepakirana. (M. Bunčić)

Zbog istrošenosti kutija za pohranu keramička i metalna građa s nalazišta Mrsunjski lug, Borovo i Vučedol pohranjena je u nove kutije. (M. Bunčić)

Egipatski odjel

- U okviru zaštite muzejske građe nastavljena je suradnja s Hrvatskim restauratorskim zavodom. Djelatnici HRZ-a postavljali su i očitavali lodgere u prostoru stavnog postava Egipatske zbirke. Jedan od uređaja postavljen je zbog kontrole uvjeta u vitrini s pogrebnim platnima te mumificiranim ljudskim i životinjskim ostacima (nakon tromjesečnih mjerena objavljeni su rezultati provedenih ispitivanja).
- U Odjelu za tekstil HRZ-a završena je restauracija i pripremljena su za izlaganje 2 pogrebna platna i 3 hipofefala. (G. Car).

Laboratorij za metal

Tijekom godine redovno su kontrolirani mikroklimatski uvjeti u depoima Srednjovjekovne, Antičke i Pretpovijesne zbirke, kao i u prostoriji za privremenu pohranu predmeta preuzetih na konzervatorsko-restauratorsku obradu iz drugih institucija (osobito se to odnosi na razdoblje povišene relativne vlažnosti zraka u podrumskim prostorima, od 1. svibnja do 31. listopada) (I. Gagro, Z. Znidarčić, D. Doračić)

2.2. Konzervacija

Srednjovjekovni odjel

Konzervirana su 2 željezna predmeta s nalazišta Zagreb-Stenjevec/crkva UBDM.

Antički odjel

Za potrebe izlaganja staklenog, metalnog (željezo, bronca i srebro) i keramičkog materijala u stalnom izložbenom postavu u muzejskim radionicama konzervirano je cca 103 predmeta.

Numizmatički odjel

U muzejsku radionicu na konzervatorsku obradu predano je 2300 primjeraka srednjovjekovnog i novovjekog novca iz ostave Novi Banovci.

Laboratorij za metal

Željezni predmeti

Desalinizirano je ukupno **516** različitih željeznih predmeta. Primjenom metode natrijsulfita otopina je mijenjana svaka 3-4 tjedna, ovisno o brzini ekstrakcije kloridnih soli, utvrđivanju prisutnosti kloridnih soli te izmjerenih pH vrijednosti (postupak obično traje od 4 do 8 mjeseci, ovisno o veličini predmeta, sadržaju kloridnih soli te brzini njihove ekstrakcije) (D. Doračić).

Provedeni su pripremni radovi za postupak desalinizacije **250** željeznih predmeta preuzetih iz muzejskog Antičkog i Pretpovijesnog odjela, iz Muzeja grada Zagreba, Instituta za arheologiju, Gradskog muzeja Virovitica, Muzeja Brodskog Posavlja te Gradskog muzeja Vinkovci. Pripremni radovi sastojali su se od mikroskopskog pregleda, uklanjanja zemlje i debljih koroziskih nasлага s površine predmeta, numeriranja i pakiranja u mrežice od fiberglasa (radove su provele studentice arheologije E. Balić i A. Grbeša pod stručnim nadzorom D. Doračića).

Predmeti od bakrenih slitina

Predmeti od bakrenih slitina, 13 predmeta (ogledalo, fibule, novac), s ustanovljenom prisutnošću kloridne korozije stabilizirani su inhibitorom korozije benzotriazolom. (D. Doračić, Z. Znidarčić, S. Latinović).

2.2.1. Konzervacija na terenu

- Na lokalitetima Mrzlo Polje i Bratelji-Glavičica konzervirani su ostaci ranoromaničke crkve i ranocarskih paljevinskih grobova. (Z. Gregl)
- Na antičkom lokalitetu u Varaždinskim Toplicama izvedeni su konzervatorsko-restauratorski radovi na zidovima južnog trijema foruma (zidovi 16, 22, 23), 2.-4. st., na kamenom pragu (između zidova 20 i 22), 4. st. i na zapadnom zidu zapadnog trijema (zid 15 i temeljna stopa), 2- 4. st. (radovi su trajali od 27. rujna do 2. studenoga), a sastojali su se od čišćenja i fugiranja te izrade završnih „kapa“ (radove je izvodila „Gradnja Havojić“, obrt za graditeljstvo).

2.3. Restauracija

Srednjovjekovni odjel

Obavljene su pripremne radnje vezane uz rad na rekonstrukciji rano-srednjovjekovnog tobolca s bjelobrdskog groblja Vukovar-Lijeva Bara (konzultacije s vanjskim suradnikom Zdravkom Ladišom iz Škole za primjenjenu umjetnost i dizajn iz Zagreba). (Ž. Demo)

Rekonstruirano je 5 lonaca s nalazišta Zagreb-Stenjevec/crkva UBDM, od kojih su ulomci pronađeni tijekom iskopavanja od 1993.- 1995., a 8 lonaca još je u postupku restauracije. (M. Bunčić)

Laboratorij za metal

Restaurirana su **123** predmeta iz fundusa AMZ-a i **206** predmeta preuzetih na konzervatorsko-restauratorsku obradu iz drugih institucija: sveukupno je obrađeno **329** arheoloških predmeta izrađenih od željeza, bakrenih slitina, srebra, jantara, stakla, keramike i kosti.

Predmeti iz fundusa Muzeja

Pretpovijesni odjel – konzervatorski je obrađen **61** predmet izrađen od željeza, jantara, bakrenih slitina, keramike i srebra (posude, noževi, kopljia, fibule, ostruge, ogrlice, perle i sl.); (S. Latinović, Z. Znidarčić, I. Gagro, D. Doračić).

Antički odjel – konzervatorski je obrađeno **58** predmeta različite namjene - ogledala, dijelovi kola, posude, aplike, igle, fibule, novac i sl. – izrađenih od željeza, slitina bakra i keramike, a u tijeku je i proces čišćenja brončane oplate vjerojatnog podnožja kipa s

natpisom na prednjoj strani: s obzirom na veličinu i potrebu uklanjanja tragova ranijih neprikladnih restauratorskih zahvata (ostatci lemljenja), zahvat zahtijeva dužu obradu i primjenu različitih postupaka, a po završetku bi svi elementi trebali biti aplicirani na odgovarajuću konstrukciju od pleksiglasa. (S. Latinović, Z. Znidarčić, D. Doračić)

Srednjovjekovni odjel – konzervatorski je obrađeno **5** predmeta izrađenih od željeza (mačevi, karike, klin): riječ je o zahvatima koji su uglavnom manjega opsega i poglavito su estetske naravi. Na jednom od konzerviranih mačeva ustanovljeni su tragovi ukrašavanja te je odlučeno da se pristupi izradi radiograma i nakon toga provede cjelovit restauratorski zahvat. (Z. Znidarčić, D. Doračić)

Predmeti preuzeti iz drugih institucija

Institut za arheologiju – konzervatorski je obrađen **171** predmet od željeza i bakrenih slitina. Radi se uglavnom o kasnosrednjovjekovnim nalazima s lokaliteta Beketinci, ostrugama, noževima, kopčama, ručkama, okovima, klinovima i sl. Na pojedinim predmetima otkriveni su tragovi platiranja. (S. Latinović, Z. Znidarčić, I. Gagro i D. Doračić). Pojedine faze konzervatorsko-restauratorske obrade provele su studentice arheologije E. Balić i A. Grbeša u sklopu muzejske prakse.

Gradski muzej Vinkovci – konzervatorski je obrađeno **17** predmeta izrađenih željeza i stakla (2 staklene posude te različiti konstruktivni elementi). (Z. Znidarčić, I. Gagro)

Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu – Nastavljena je konzervatorsko-restauratorska obrada stariježeljeznodobne (halštatske) kacige (čišćenje sitnih zakovica i sl.) s lokaliteta Kaptol-Gradci pronađene zajedno s drugim predmetima u brončanoj situli. (D. Doračić).

Muzej Slavonije Osijek – konzervatorski su obrađena **3** okova izradena od željeza. (I. Gagro)

Muzej brodskog posavlja – konzervatorski je obrađeno **15** predmeta izrađenih od bakrenih slitina i srebra, kao i željeza s koštanim elementima (noževi, novac, prstenje, karičice i sl.). (S. Latinović i D. Doračić).

Građa preuzeta iz drugih ustanova potječe iz razdoblja od pretpovijesti do kasnog srednjeg vijeka i različite je namjene (nakit, alat, oružje, posuđe i sl.). Zbog uznapredovalih koroziskih procesa gotovo svi željezni predmeti su preuzeti u stanju djelomične dezintegracije.

2.4. Ostalo

Pretpovijesni odjel

Analitička obrada

Dio nalaza iskopan na trasi autoceste A5 predan je na različite analize vanjskim suradnicima: životinjske kosti (Z. Hincak, Filozofski fakultet, Zagreb i D. Mihalić, Veterinarski fakultet, Zagreb), flotirani uzorci zemlje u svrhu paleobotaničkih analiza (K. Reed, Berkshire, UK), kamene alatke – analiza vrste i porijekla stijena i uzorci keramike – analiza vrste gline i temperature pečenja (H. Posilović, Prirodoslovno matematički fakultet, Zagreb). Obavljene su i kemijske analize stijenki posuda (B. Stern, Bradford, UK), AMS (akceleratorsko-masena spektrometrija) u svrhu datiranja uzoraka kostiju i ugljena (Beta Analytic, Miami, Florida, USA) te analiza bakrenih predmeta (Institut Ruđer Bošković). Također su u postupku AMS datirana uzorci ugljena s istraživanja obavljenih na lokalitetu Lasinja te s probnih rovova na lokalitetima Barbarsko i Poljana Križevačka.

Laboratorij za metal

Analitička obrada

Pojedini predmeti zahtjevali su osim konzervatorsko-restauratorskog postupka i analitičku obradu. Zbog toga su obavljene konzultacije s ciljem utvrđivanja pojedinih tehnoloških detalja koji utječu na ispravnu stručnu i znanstvenu interpretaciju predmeta. Stoga je nastavljena suradnja s pojedincima na Institutu Ruđer Bošković (dr.sc. M. Jakšić), Šumarskom fakultetu (dr.sc. J. Trajković), Geološkom odsjeku PMF-a (dr.sc. H. Posilović), Centru za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“ MUP-a RH (V. Nuić i I. Špoljarić) i Tekstilno-tehnološkom fakultetu u Zagrebu (dr.sc. Emira Pezelj).

Uzorci smole s keramičkih posuda iz tumula br. 6 s lokaliteta Kaptol-Gradci analizirani su u *Rathgen-Forschungslabor* (Staatliche Museen zu Berlin). Analizu su provele dr. R. Pausewein i dr. E. Sanchez-Gomez. Rezultati provedeni FT-IR spektroskopijom i GC-MS analizom pokazali su da je riječ o smoli brezinog drveta.

U Curt-Engelhorn-Zentrum Archäometrie u Mannheimu provedena je metalografska analiza željeznog mača iz tumula br. 6 (Kaptol-Gradci) s ciljem ustanovljavanja tehnološkog procesa izrade, a rezultati se očekuju početkom 2011. god. (analizu je proveo dr. R. Schwaab).

Nastavljena je i suradnja sa Zavodom za zavarivanje u Zagrebu gdje se, ovisno o potrebi, provode radiografska snimanja (J. Barbić, M. Rastović).

Laboratorij za keramiku i staklo

Restauratorsko-konzervatorski postupci na keramičkom i drugom arheološkom materijalu s različitih arheoloških lokaliteta na području Hrvatske: rad je obuhvatio čišćenje, rekonstruiranje, ljepljenje, modeliranje, nadopune gipsom, patiniranje, konzerviranje, fotografiranje i sl. Obavljeni su reatauratorski radovi na posudama i drugom keramičkom materijalu iz različitih razdoblja na predmetima iz fundusa AMZ-a, na građi prikupljenoj na muzejskim arheološkim istraživanjima te na predmetima iz drugih muzeja i srodnih ustanova. Ukupno je restaurirano 117 različitih zdjela, lonaca, tanjura, čaša, vrčeva i dr. Izrađeni su, također, silikonski kalupi te kopije odabranog materijala za izradu muzejskih suvenira (pretpovijesne šalice, Lumbardske psefizme i glave „Solinjanke“) (J. Fluksi).

- Izrada 25 kopija salonitanskih portreta, sarkofaga i skulptura za projekt predstavljanja najljepših kamenih spomenika iz Salone i Dioklecijanove palače u Berlinu (J. Fluksi).
- Sudjelovanje na izložbi „Salona divina“ u Solinu, gdje su prvi puta izloženi navedeni odljevi izrađeni u acrystal mramoru i patinirani sukladno postojećim originalima.
- Izrada replike kompozicije s 3 gracije s rimskih kola iz Poljanca, odlivenih u bronci za potrebe stalnog postava muzejske Antičke zbirke (J. Fluksi).
- Izrada nekoliko desetaka replika ili prvih odljeva za potrebe AMZ-a i drugih muzeja u Hrvatskoj (J. Fluksi).
- Fotografiranje muzejske građe i izrada nekoliko stotina fotografija u svrhu dokumentacije o poduzetim restauratorsko konzervatorskim zahvatima (J. Fluksi).

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

- U računalnom programu M++ upisana su 102 inventarna broja iz Pretpovijesne zbirke (I. Drnić).
- U muzejsku bazu podataka M++ uneseni podatci o 216 predmeta iz Antičke zbirke (I. Radman-Livaja)
- U bazu podataka M++ uneseni su podatci o 108 grčkih vaza (D. Kušan Špalj)
- Rad na registraciji i reviziji Zbirke grčkih vaza: fotografirano je 1160 grčkih vaza i fotografije su unesene u program M++.
- Kontinuirani rad na dopuni i reviziji podatka u datotečnom programa M++: u bazu podataka uneseni su podatci za 34 kamena spomenika: KSS 788-820, KSS-841 (M. Bunčić)
- Nadopunjeni su podaci i unesene fotografije 350 predmeta u program za inventiranje muzejske građe M++ (sadašnje stanje: 836 kataloških jedinica). (I. Uranić)
- U računalnom programu M++ ažurirani su podatci i priključene predmetne fotografije: ukupno je izrađeno 719 predmetnih kartica (I. Drnić, J. Balen).
- Pridruživanje fotografija predmetnim karticama u računalnoj bazi M++: fotografije predmeta pridružene su uz 1003 inventarna broja (Mrsunjski Lug - 121, Borovo - 28, Vučedol - 20, Stenjevec - 189, Vukovar-Lijeva Bara – 609, Sarvaš – 11, ostali lokaliteti – Zagreb, Dalj, Osijek, V. Gorica itd. – 25). (M. Bunčić)
- Prenošenje podataka iz postojećih inventarskih knjiga u računalni program NUMIZ, odnosno računalno inventiranje 1100 primjeraka grčkog i rimskog carskog novca (I. Mirnik, T. Bilić);
- Inventiranje i kompjutorska obrada 1093 primjerka rimskog novca 4. st. skupnog nalaza iz Treštanovaca (I. Mirnik, T. Bilić);
- Inventiranje i kompjutorska obrada 287 primjeraka srednjovjekovnog novca iz zbirke AMZ-a (I. Mirnik, T. Bilić);
- Inventiranje i kompjutorska obrada 599 primjerka novovjekovnog novca i medalja (I. Mirnik)
- Inventiranje i kompjutorska obrada darovanih predmeta AMZ-u, kao i novog otkupljenog materijala (896 primjeraka) (I. Mirnik).

3.2. Katalog muzejskih predmeta

- Kataloška obrada 110 primjeraka rimskog republikanskog novca (T. Bilić);
- Kartoteka darovane i otkupljene građe Numizmatičkoj zbirci AMZ-a (426 kartica) (I. Mirnik).

3.3. Fototeka

- Fototeka je popunjena s 838 digitalnih fotografija predmeta za muzejsku bazu podataka (I. Drnić).
- Geolog i speleolog Dr Srećko Božićević, darovao je 29 crno bijelih negativa i 19 diapositiva snimljenih u pećini Bezdanjači pod Vatinovcem (Lika) 1964. g. (ukupno 48 snimaka). (L. Bakarić).
- Ing. Vlado Božić, speleolog, ustupio je na korištenje 83 snimaka iz pećine Bezdanjače pod Vatinovcem (Lika) snimljenih 1989. g. (L. Bakarić)
- Fototeka je popunjena sa 160 digitalnih fotografija (terenska istraživanja i konzervacija na Žumberku te rekognosciranja u Turopolju). U tri foto-albuma pohranjena dokumentacija (1100 fotografija) s lokaliteta Donji Čehi, Turopoljski lug, Pokupsko, Žumberak itd. (Z. Gregl)
- Tijekom arheološkog iskopavanja i konzervatorsko-restauratorskih radova na zidovima na arheološkom lokalitetu u Varaždinskim Toplicama snimljeno je oko 750 digitalnih fotografija (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich i suradnici).
- Tijekom održavanja Dana Andautonije u Ščitarjevu snimljeno je oko 150 fotografija. (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Prigodom zaštitnih i drenažnih radova i obrade materijala u Ščitarjevu snimljeno je 130 digitalnih fotografija (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Fototeka Srednjovjekovnog odjela popunjena je s 335 digitalnih fotografija različitih predmeta za muzejsku bazu podataka (M. Bunčić).
- U digitalni oblik prebačeno je 190 analognih fotografija arheološkog materijala (nakit) s nalazišta Zagreb-Stenjevec/crkva UBDM. (M. Bunčić)
- Tijekom probnih arheoloških istraživanja na nalazištu Cugovec-Lubena snimljeno je oko 400 digitalnih fotografija. (M. Bunčić)
- Digitalno je snimljen rimski republikanski novac iz sustavne zbirke (380 snimaka) (T. Bilić)

- Digitalno je snimljeno i skenirano 320 primjeraka novca i medalja (I. Mirnik)
- Prikupljeno je 510 fotografija vezanih za izložbenu djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu te 202 fotografije vezane za posebna događanja. Sve fotografije su u digitalnom obliku. (A. Solter)
- Obavljena su snimanja za potrebe Antičkog odjela (snimljeno je 1578 fotografija, skenirano je 26 predložaka), Pretpovijesnog odjela (snimljeno je 948 fotografija, napravljeno je 347 scanova), Egipatskog odjela (snimljene su 553 fotografije), Srednjovjekovnog odjela (snimljeno 160 fotografija, konvertirane i obrađene 743 fotografije), Numizmatičkog odjela (snimljeno je 559 fotografija, skenirano je 67 predložaka), Konzervatorsko-restauratorskog odjela (snimljeno je 780 fotografija), Marketinga i Pedagoškog odjela (snimljene 104 fotografije), za potrebe vanjskih suradnika (snimljeno je 128 fotografija) te za druge različite poslove Muzeja (snimljeno je 847 fotografija). (I. Krajcar)
- Tijekom konzervatorsko-restauratorskih zahvata, a povremeno i prije te nakon zahvata na arheološkom materijalu, izrađene su fotografije za potrebe dokumentiranja građe i tijeka konzervatorskog postupka (Z. Znidarčić, S. Latinović, I. Gagro, D. Doračić)

3.4. Dijateka

- Skenirano je 112 diapositiva za različite potrebe i digitalnu pohranu;
- Skenirano je 498 staklenih ploča (I. Krajcar)

3.5. Videoteka

- U bazu podataka za sekundarnu dokumentaciju (modul S++ relacijske baze podataka M++) inventirano je 37 videozapisa sa zaključnom inventarnom oznakom v-73. Sva građa koja pristiže u digitalnom je obliku. (A. Solter)
- Digitalizirano je i arhivirano na DVD 5 sati video materijala vanjske dokumentacije (I. Mirnik) i 8 sati muzejske dokumentacije. (I. Krajcar)

3.6. Hemeroteka

- Prikupljeno je 213 članka vezanih za djelovanje Arheološkog muzeja u Zagrebu. Inventirani su i upisani u bazu Sekundarne dokumentacije, sa zaključnim brojem h-1008. Svi prikupljeni članci pohranjeni su u plastične uložnice, a svakoj je uložnici dodana naljepnica s oznakom Muzeja, fonda i inventarnim brojem članka te je svaki članak povezan s metapodatcima u programu S++. (A. Solter)
- Prikupljeno je 16 članaka s numizmatičkom tematikom. (I. Mirnik)

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

Pretpovijesni odjel

U svrhu dokumentacije s arheoloških istraživanja na trasi autoceste Beli Manastir – Osijek – Svilaj i Crna Draga - Lasinja vanjski suradnik K. Rončević crtao je posebne nalaze te rekonstruirane posude, ukupno 164 table s crtežima. Osim navedenoga vanjska suradnica S. Čule realizirala je 20 tabli tipoloških ulomaka, a A. Franjić 36 tabli.

Antički odjel

- U svrhu dokumentacije nalazišta Buzin nacrtane su 22 table s arheološkim nalazima s navedenog lokaliteta. (A. Franjić, H. Ivezić)
- 3D skenerom skenirano je 6 arhitektonskih elemenata s foruma u Varaždinskim Toplicama te su izrađeni 3D poligonalni modeli (“Vektra” Varaždin)
- Izvršena je geodetska izmjera i 3D lasersko skeniranje na prostoru zapadnog trijema i foruma za potrebe izrade dokumentacije rezultata aktualnih arheoloških istraživanja u Varaždinskim Toplicama. (“Vektra” Varaždin).

Dokumentacijski odjel

- 12 plakata je povezano s izložbama i posebnim događanjima: plakati su inventirani i složeni u ladičare te zaštićeni bezkiselinskim papirom. (A. Solter)
- Inventirano je 35 crteža arheoloških predmeta te je u planu njihovo povezivanje s predmetom u okvirima računalnog programa M++. (A. Solter)
- Izrada 5 arheoloških karata u GIS-u za potrebe doktorske disertacije J. Balen s naslovom “Eneolitičke kulture na prostoru istočne Hrvatske“. (A. Solter)
- Izrada plana u AutoCAD-u za zaštitna istraživanja na lokalitetu Gradac na Vučedolu. (A. Solter)

- Izrada planova u AutoCAD-u za probne rovove na trasi autoceste A12 na arheološkim lokalitetima Cugovec – Lubena, Poljana Križevačka 2 te Barbarsko 1. (A. Solter)
- Izrada završne situacije istraživanja na Vučedolu sezone 2010. (A. Solter)
- Izrada plana kompletne sonde V-89 na Vučedolu (A. Solter)
- Izrada završne situacije iskopavanja na lokalitetu Stari grad Novigrad na Dobri za sezonu 2009. (A. Solter)
- Pomoći u izradi završnog plana arheološke situacije na lokalitetu Burdelj u 2010. (A. Solter)
- Za potrebe muzejskih i drugih publikacija te zaštitnih arheoloških istraživanja nacrtana su ukupno 382 crteže arheoloških predmeta: za J. Balen -101 predmet, S. Mihelića - 1 predmet, M. Bunčić -101 predmet, Z. Gregla - 110 predmeta, I. Radmana-Livaju -18 predmeta, I. Mirnika - (precrtavanje tlocrta i profila za novi svezak Vjesnika AMZ-a) - 2 crteže, a vanjski suradnici izradili su crteže 49 predmeta. (M. Galić)

3.8. Stručni arhiv

- Datoteka *Opća bibliografija*: 427 novoupisanih jedinica; stanje: 4216. (Ž. Demo)
- Rad na reviziji inventarnih podataka za predmete bjelobrdske kulture s nalazišta Kloštar Podravski-Pesci. (Ž. Demo)
- Redoviti rad u stručnom arhivu Muzeja (208 signatura). Arhiv je digitalno snimljen.
- Vanjskih korisnika arhiva bilo je 6. (I. Mirnik).
- Redoviti rad u stručnom arhivu Odjela za numizmatiku (umetnuti omoti za 856 lokaliteta) a umetnuta su i 23 nova spisa. Korisnika arhiva bilo je 9 (kartoteke lokaliteta i abecedno složeni omoti). (I. Mirnik).

3.9. Računalna obrada građe

- Digitalizirano je 10000 stranica tj. 546 košuljica stručnog arhiva arheoloških lokaliteta te je započeo rad na izradi baze podataka stručnog arhiva Arheološkog muzeja u Zagrebu. (A. Solter i vanjski suradnici)
- Nastavak na upisivanju arhivske građe u bazu Hrvatskog državnog arhiva ARHiNET. Upisane su sve registraturne jedinice vezane za primarnu i sekundarnu muzejsku djelatnost. (A. Solter)

- Nastavak rada na popisivanju i skeniranju arhiva obitelji Vinski. (A. Solter)
- Krajem godine započeto je probno upisivanje konzervatorsko-restauratorske dokumentacije u novi računalni program R++ (autori G. Zlodi, S. Latinović i D. Doračić).
- Izrađena je kartoteka posebnih nalaza za 33 predmeta nađena prigodom iskopavanja na lokalitetu Ščitarjevo-Škola (vanjski suradnici).
- Izrađena je baza podataka te crteži i fotografije za kartoteku keramičkog materijala s iskopavanja Ščitarjevo-Škola (izrađena su 403 crteža i snimljene 403 fotografije, a 70 crteža je kompjuterski obrađeno) (vanjski suradnici).
- Izrađeni su završni elaborati o provedenim konzervatorsko-restauratorskim radovima na rimskoj freski s prikazom Svirača iz Ščitarjeva. Obavljena je, također, rekonstrukcija dijela rimskog zemljanog zida sa zidnom slikarijom (Dagmar Dammann).
- Izrađeni su završni elaborati o dosadašnjim konzervatorsko-restauratorskim radovima na zidnim slikarijama i na tubulima u Varaždinskim Toplicama (Dagmar Dammann).

Ostali fondovi sekundarne dokumentacije

3.9.1. Fond izložbi

Dokumentirano je 8 izložaba održanih u izložbenim prostorima AMZ-a: prikupljeni su svi materijali vezani za izložbe (plakat, pozivnica, deplijan, katalog...), a prikupljena je i dokumentacija o 11 muzejskih izložaba održanih u drugim sredinama. (A. Solter)

3.9.2. Fond fonoteke

Inventirano je i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano 45 audiozapisa, zaključno s brojem fon-91. Sva pristigla građa je digitalna. (A. Solter)

3.9.3. Fond posebnih događanja

Inventirano je i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano 13 događanja održanih tijekom 2010. god. (A. Solter)

U računalnu bazu sekundarne dokumentacije pedagoške djelatnosti S++ uvršteni su svi edukativni projekti, počevši od 1996. god., zajedno sa svim ostalim edukativnim

događanjima tijekom godine, ukupno 90 dokumentiranih stavaka. Rođendanske proslave u organizaciji muzejskog Pedagoškog odjela također su uvrštene u računalnu bazu sekundarne dokumentacije S++ (posebna događanja), ukupno 5 dokumentiranih stavaka. (Z. Babić)

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Akcesija:

	<i>Monografije</i>	<i>Časopisi</i>
- razmjenom	244	311
- darovanjem	215	59
- kupnjom za fond	124	42
<u>- ostalo (vlast. izd., fotok. itd.) .....</u>	<u>27</u>	<u>2</u>
	ukupno:	610
		414
	sveukupno:	1024 jedinica knj. građe

Distribucija (vlastita izdanja):

	<i>Vjesnik AMZ</i>	<i>Druge publikacije</i>
- razmjena	365	194
- poklon	97	1034
<u>- prodaja .....</u>	<u>2</u>	<u>526</u>
	ukupno:	464
		1754
	sveukupno:	2218 jedinica knj. grade

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Inventirano, katalogizirano i obrađeno ..... 1408 jedinica knj. građe.

Numizmatički odjel

Nabava stručne i znanstvene numizmatičke literature, a nastavljeno je i odvojeno vođenje bibliografskog popisa biblioteke Odjela za numizmatiku (signature GS – monografije, 934 signatura; VIII – periodika; PO - posebni otisci). Vođenje popisa obavljeno je prema signaturi i prema autorima (37 svezaka).

Nastavljeno je slaganje i izgradnja stručne numizmatičke bibliografije (259 str.).

4.3. Zaštita knjižnične građe

U svrhu zaštite knjižnične građe u knjigovežnici su popravljene i uvezane 32 publikacije.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Rad sa korisnicima

Osim stručnog osoblja Muzeja knjižnicu su koristili i vanjski korisnici.

- Čitatelji u čitaonici	953
- Korisnicima je u čitaonici izdano jed. knj. građe	2868
- Posuđeno uz zadužnicu	38

4.5. Ostalo

- Tijekom godine suradnja bibliotekara u doradi knjižničnog programa K++
- Sudjelovanje u radu Komisije za muzejske i galerijske knjižnice pri HKD
- Redovna revizija (cjelokupni fond)
- Procijena vrijednosti knjižnične građe (cjelokupni fond)

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav

- Nastavljen je rad na realizaciji stalnog postava Antičke zbirke u prostoriji u kojoj je obrađena tema rimske urbanizacije naših krajeva, poglavito zapadnih dijelova nekadašnje rimske provincije Panonije. U sklopu navedene teme prezentiran je segment koji ilustrira cestovnu mrežu na tom području, u što je uključena i nova rekonstrukcija rimskih kola iz Poljanca. Također je izložen pribor korišten u projektiraju i izgradnji različitih objekata, kao i dijelovi kućnog inventara - brave, ključevi, prozori, vrata i sl. U postavu otvorenom krajem siječnja 2011. obavljene su korekcije koje su se pokazale nužnima (privremeno je iz postava uklonjen brončani natpis iz Karlobaga koji prije trajnog izlaganja zahtijeva cjelovitu restauraciju i rekonstrukciju, reduciran je broj displeja i sl.).

- Za novootkupljene predmete namijene Etruščanskoj zbirci izrađen je novi sklop izložbenih vitrina u kojima je prezentirana postojeća i novonabavljena spomenička građa.
- Nakon obavljenog restauratorskog zahvata na oslikanom drvenom sarkofagu iz vremena 25. egipatske dinastije spomenik je inkorporiran u postojeći stalni postav Egipatske zbirke: za tu svrhu načinjene su dvije nove vitrine prema projektu arhitekta M. Beusana; istodobno je djelomice korigirana stropna rasvjeta pa je sarkofag osvjetljen s obje, prednje i stražnje strane, što je posjetiteljima omogućilo da poklopac i sanduk sarkofaga mogu promatrati s unutrašnje i vanjske strane te tako cjelovito sagledati taj atraktivni spomenik.

5.2. Izmjene stalnog postava

U stalni postav Pretpovijesne zbirke postavljene su kopije kaciga otkrivenih u Savi (original se čuva u Arheološkom muzeju u Osijeku) i u Batini (original se nalazi u Mainzu), izrađene u Römisch-Germanisches Zentralmuseumu u Mainzu: (idejni koncept postava kaciga izradio je M. Beusan, dok je legende napisao I. Drnić).

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

- Rad na obradi građe s lokaliteta Lasinja, Pajtenica i Tomašanci – Palača (J. Balen)
- Rad na obradi grade s lokaliteta Surčin (S. Mihelić)
- Rad na materijalu namijenjenom stalnom postavu Antičke zbirke (podteme: keramičko posuđe za svakodnevnu uporabu, svjetiljke, staklo, medicinski i farmaceutski instrumenti) (Z. Gregl)
- Odabir materijala za sljedeću dionicu stalnog postava Antičke zbirke (u okvirima teme o svakodnevnom životu – nakit, igre, teatar, pisanje) (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Stručna obrada materijala i dokumentacije s arheoloških istraživanja u Ščitarjevu i V. Toplicama (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj).
- Obavljena su RTG i MR istraživanja na 3 ljudske i 6 životinjskih mumija te mumificiranim dijelovima tijela (dvije ljudske glave i jedna ruka) (u suradnji s Institutom za antropologiju i dr. Mislavom Čavkom iz KB Dubrava) (I. Uranić)

- Rad na stručnoj obradi ranokarolinškog koplja s krilcima (AMZ S-4050) u okviru sroдne arheološke građe s područja Hrvatske i susjednih zemalja. (Ž. Demo)
- Pripremni radovi na znanstveno-stručnoj studiji o ranosrednjovjekovnom groblju bjelobrdske kulture Kloštar Podravski-Pesci. (Ž. Demo)
- Obrada kasnocarske i ranobizantske numizmatičke građe kasnog 5. i 6. st. - evidentiranje i katalogiziranje novoregistrirane građe. (Ž. Demo)
- Obrada keramičke građe s nalazišta Zagreb-Stenjevec/crkva UBDM te pojedinih slavonskih nalazišta. (M. Bunčić)
- Za objavlјivanje je pripremljen nalaz ostave srednjovjekovnog i novovjekovnog novca iz Bukove (5300 primjeraka); tekst je predan u tisk (Musei Archaeologici Zagabiensis Catalogi et Monographiae/Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu br. 8) (T. Bilić);
- Stručna obrada rimskog republikanskog novca iz zbirke AMZ-a u svrhu objave kataloga cjelokupne zbirke republikanskog novca (250 primjeraka) (T. Bilić).

6.2. Identifikacija/Determinacija građe

- Determinirano je 50 različitih nalaza iz Ščitarjeva (keramika, fibule i sl.) (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj i vanjski suradnici)
- Nastavljena je identifikacija i reinterpretacija zbirke skarabeja i njihovih hijeroglifskih zapisa. (I. Uranić)
- U sklopu istraživanja na mumijama u SAD-u je obavljeno testiranje metodom C14 jedne od muzejskih mumija: analizom je utvrđeno da je riječ o muškoj osobi te da je mumija iz znatno starijeg razdoblja od očekivanog (mumija je u Muzej dospjela u sarkofagu "gospodarice kuće" Kareset, iz 3. st. pr. Kr., a novim datiranjem utvrđeno je da potječe iz približno 850. g. pr. Kr. (J. Balen, I. Uranić).
- Determinirana je sljedeća građa Numizmatičkog odjela:
  - rimski i srednjovjekovni novac s lokaliteta Guran (4 primjerka) (T. Bilić);
  - rimski i bizantski novac s lokaliteta u Lumbardi (4 primjerka) (T. Bilić, I. Mirnik);
  - rimski novac s lokaliteta Ludbreg (2 primjerka) (T. Bilić);
  - noviji novac i medaljice (5 primjeraka) iz Nove Gradiške (I. Mirnik);

- nastavak rada na determiniranju numizmatičkog materijala (sveukupno 768 primjeraka) s iskopavanja u episkopalnom kompleksu u Dubrovniku; informatički su obrađena 493 primjerka; (I. Mirnik);
- nastavak laboratorijske i arheološke obrade numizmatičkog materijala s iskopavanja u Remetinom vrtu u Starigradu na Hvaru.

6.3. Revizija građe

- Revidirana je pretpovijesna građa s lokaliteta Bezdanjača (I. Drnić, L. Bakarić), Sisak i Kupinovo (I. Drnić) te Sot, kao i zlatnih nalaza i bakrenih sjekira u fundusu zbirke (J. Balen). Ujedno je započeta revizija pretpovijesne građe s lokaliteta Sveti Petar Ludbreški, Vukovar Lijeva Bara, Vučedol, Dalj i Surčin (J. Balen, I. Drnić, S. Mihelić).
- Obavljena je revizija kasnosrednjovjekovne keramičke građe s nalazišta Zagreb-Stenevec/crkva UBDM. (M. Bunčić)
- Revizija građe s nalazišta Mrsunjski lug, Borovo i Vučedol; započeta je revizija keramičke građe i s ostalih slavonskih i srijemskih lokaliteta. (M. Bunčić)
- Revizija građe iz Numizmatičke zbirke obavlja se u kontinuitetu pa je u protekloj godini revidiran rimski carski novac iz nekadašnje zbirke Benka Horvata (140 primjeraka);
- Revizija rimskog republikanskog, rimskog carskog, bizantskog, srednjovjekovnog i novovjekog novca iz fundusa muzejske Numizmatičke zbirke (800 primjeraka). (T. Bilić, I. Mirnik).

6.4. Ekspertize

- Obavljeno je 8 ekspertiza pretpovijesnog materijala (L. Bakarić, J. Balen, I. Drnić, S. Mihelić)
- Obavljeno je 26 ekspertiza antičkog materijala (Z. Gregl, D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich, I. Radman-Livaja, A. Rendić-Miočević)
- Obavljeno je 7 ekspertiza predmeta. (I. Uranić)
- Ekspertiza srednjovjekovnih kopalja i kolekcije prof. dr. Stanka Petkovića iz Zagreba (25 primjeraka). (Ž. Demo)

- Ekspertiza bizantskog i istočnogotskog novca te raznih imitacija iz zbirke Tihomira Mikulića iz Zaprešića. (Ž. Demo)
- Obavljene pismene (elektroničkom i običnom poštom) i usmene ekspertize za 100 primjeraka novca i medalja. (I. Mirnik)
- Za potrebe Muzeja grada Rijeke obavljena je ekspertiza o zlatnoj medalji bečkog gravera Johanna Schwerdtnera s portretom carice Marije Terezije iz 1879. god. (I. Mirnik).

6.5. Posudba i davanje na uvid

- S. Karavanić iz Instituta za arheologiju u Zagrebu ustupljene su na korištenje fotografije kasnobrončanodobnih predmeta iz Velike Gorice (grob 7/1908, grob 1/1910, grob 4/1911, grob 1/1911., sljepoočničarke P-7715, P-7724) (J. Balen)
- H. Tomas iz Odsjeka za arheologiju u Zagrebu date su na korištenje fotografije zlatnih predmeta iz Nina-Privlake (J. Balen)
- M. Majnarić Pandžić, umirovljenoj profesorici Odsjeka za arheologiju u Zagrebu, za potrebe objave dat je na uvid mlađeželjeznodobni srebrni lančić iz Siska (J. Balen, I. Drnić)
- H. Potrebici iz Odsjeka za arheologiju u Zagrebu dat je na uvid materijal i dokumentacija s lokaliteta Martijanec (J. Balen)
- S. Grgiću iz Odjela za povijest Hrvatskih studija data je na korištenje fotografija sjekire-čekića iz Lekenika (J. Balen)
- Đ. Franjo iz Ministarstva unutarnjih poslova za potrebe monografije o Sotu ustupljene su na korištenje fotografije odgovarajućih bakrenodobnih predmeta (J. Balen)
- S. Lukiću iz Beograda (na poslijediplomskom studiju u Heidelbergu, Njemačka) za potrebe disertacije date su na uvid bakrene sjekire iz razdoblja ranog i srednjeg bakrenog doba (J. Balen)
- Za potrebe izložbe „Antički Grci na tlu Hrvatske“ galeriji Klovićevi dvori posuđena su 34 predmeta iz Pretpovijesne, Antičke i Numizmatičke zbirke.
- Za potrebe časopisa „Moj planet“ br. 7, 9 i 11/12 ustupljene su fotografije i crteži predmeta iz Japodske zbirke za ilustraciju tekstova (L. Bakarić).
- Za proslavu proglašenja sisačke biskupije posuđeno je romaničko raspelo iz Siska (AMZ S-1992). (Ž.Demo/M.Bunčić)
- Za potrebe doktorskog rada L. Bekića (Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb) stavljeno je na uvid 15 ranosrednjovjekovnih predmeta (keramika) iz Petrovine, Siska,

Osijeka, Sarvaša, Vinkovaca, Sotina, te Velike Gorice i Zagreba. (Ž. Demo/M. Bunčić)

- Za potrebe izložbe “*Kroatien – Wiege europäischer Kultur Kunstschatze 800-1300*” (Dommuseum, Beč, 17.3. do 12.6.) u organizaciji Dommuseum iz Beča i Galerije Klovićevi dvori iz Zagreba posuđeni su za izlaganje križ-privjesak iz Vukovara (AMZ S-2793) i romaničko raspelo iz Siska (AMZ S-1992). (Ž. Demo)
- Za potrebe referata G. Bilogrivića (Filozofski fakultet, Zagreb) održanog na znanstvenom skupu HAD-a u Varaždinu stavljen je na uvid rano-srednjovjekovni mač iz Medvedičke (AMZ S-3094). (Ž. Demo)
- Numizmatički odjel:
- M. Diklić iz Zagreba dan je na uvid 71 primjerak aleksandrijskog novca carskog razdoblja;
- A. Pavlović (Filozofski fakultet, Zagreb) dano je na uvid i stručnu obradu 1500 primjeraka rimskog carskog novca (ostava iz Trebnja);
- D. Margetiću iz Zagreba (Institut Ruđer Bošković) na uvid i stručnu obradu dana su 1093 primjerka rimskog carskog novca;
- Numizmatičarima B. Upchurchu (Boston) i R. Budeu (Detroit) dano je na uvid 250 primjeraka rimskog carskog novca;
- Numizmatičaru D. Wigg-Wolfu (Frankfurt) dano je na uvid 120 primjeraka rimskog carskog novca;
- Hrvatskoj narodnoj banci za snimanje i proučavanje posuđeno je 11 primjeraka starih novčanica;
- A. Trauber (Umjetnička galerija u Sisku) dani su na uvid svi radovi Želimira Janeša iz muzejskog fundusa, kao i postojeći arhivski podatci o umjetniku u svrhu rada na njegovoj monografiji;
- R. Sinković iz Hrvatske narodne banke pružena je pomoć u izradi zidnog kalendarja za 2011. god. s ilustracijama numizmatičkog materijala iz muzejskog fundusa.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- Sudjelovanje na godišnjem skupu Europskog arheološkog društva (*European Association of Archaeologists*) u Den Haagu, Nizozemska (S. Mihelić), 1-5. rujna: na skupu su održana dva izlaganja *Post-Excavation Process. Case Study: Croatia* (S. Mihelić & J. Balen) i *Presenting the Neandertals in Croatia* (S. Mihelić). J. Balen je

zajedno s Robert H. Tykotom prezentirala poster s naslovom *Prehistoric Obsidian Trade Between Central Europe and Croatia*.

- Sudjelovanje na godišnjoj skupštini i u radu znanstvenog arheološkog skupa Hrvatskog arheološkog društva “*Arheologija varaždinskog kraja i srednjeg Podravlja*” i tematskog kolokvija “*Arheologija kasnog srednjeg i ranog novog vijeka*”, Varaždin, 11. do 15. listopada (bez izlaganja). (J. Balen, M. Bunčić, Ž. Demo, I. Drnić, Z. Gregl, S. Mihelić, A. Rendić-Miočević)
- Sudjelovanje na znanstvenom skupu *HAD-a - Arheologija varaždinskog kraja i srednjega Podravlja* (Varaždin, 11.-15. listopada) s predavanjem *Najnovija arheološka istraživanja rimskog naselja Aquae Iasae u parku Varaždinskih Toplica* (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Sudjelovanje na 1. hrvatskom speleološkom kongresu u Poreču 24.-26. listopada: predavanje *Recentna istraživanja Nove pećine kod Sutine* (rad će biti tiskan u zborniku kongresa) (I. Drnić) i predavanje *Nova arheološka iskopavanja špilja u Lici i Gorskem kotaru* (S. Mihelić, sa suradnicima)
- Sudjelovanje na manifestaciji Dani Mujine pećine (23.-25. travnja) u Kaštelima s predavanjem *Mujina pećina i arheološki itinerer – Put Neandertalca* (S. Mihelić)
- Sudjelovanje s posterima na međunarodnom znanstvenom skupu *Roman military grave from Starigrad Paklenica i Roman military grave from Ilok*, XVII Roman Military Equipment Conference, Zagreb, 24-27.05. (I. Radman-Livaja)
- Sudjelovanje na skupu 'Art and Society' održanom u 13.-15. svibnja u Budimpešti, s priopćenjem *The Lion gate to Heaven* (I. Uranić)
- Sudjelovanje na Međunarodnom znanstvenom skupu “*U početku bijaše De administrando imperio. Konstantin Porfirogenet i percepcije najranije hrvatske povijesti*”, Odsjek za povijest FF-a, Zagreb, 18. veljače (bez izlaganja). (M. Bunčić)
- Sudjelovanje u radu zajedničkih seminara studenata poslijediplomskog doktorskog studija antičke i ranokršćanske arheologije (2) te srednjovjekovne arheologije (2) na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. (Ž. Demo)
- Priopćenje s naslovom *Osuvremenjivanje znanja i baštine: digitalizacija i evaluacija dostupnosti elektroničkog oblika Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu* na znanstvenom skupu "14. Seminar Arhivi, Knjižnice, Muzeji", Poreč, 17-19. studenoga (T. Bilić, A. Solter).

- Sudjelovanje s posterom „Vozilo prošlosti“ na VI. skupu muzejskih pedagoga s međunarodnim sudjelovanjem - tema „Stanje struke, izazovi i mogućnosti“ - od 25. do 27. listopada, Gradska muzej Sisak. (Z. Babić)
- Sudjelovanje s plakatima na stručnom skupu 2. *Susreti restauratora i preparatora HMD-a* 11. svibnja (Z. Znidarčić: *Repozicioniranje antičke urne*, S. Latinović: *Restauriranje jantara*, I. Gago: *Konzervatorsko-restauratorski radovi na željeznom koplju*, D. Doračić: *Pojam izvorne površine na arheološkim predmetima od željeznih i bakrenih slitina*, J. Fluksi: *Rekonstrukcija i zrada jadranske amfore tip „Crikvenica“, 1.- 2. st., i Proces izrade replike (kalup i odljevi)reljefa sa sarkofaga dobrog pastira iz Solina, početak 4. st.*).
- Voditelj i moderator konzervatorsko-restauratorske radionice *14. Seminara Arhivi, Knjižnice, Muzeji* (tema radionice *Pasivna zaštita predmeta pokretne kulturne baštine*) (D. Doračić).
- Sudjelovanje na znanstvenom skupu „Dani Cvita Fiskovića“ s temom „Metamorfoza mita“, Hotel „Odisej“, Pomena na Mljetu, s priopćenjem „... capris laudata Brattia...; odjeci poznatog Plinijeva navoda na sačuvanim spomenicima Silvanova kulta“. (30. 9. – 3. 10.) (A. Rendić-Miočević)
- Sudjelovanje na znanstvenom skupu HAD-a u Varaždinu, (12. – 15. 10.) s posterom „Integracija i vizualna prezentacija ulomaka monumentalnog metričkog natpisa iz Varaždinskih Toplica“ (koautori: B. Kuntić-Makvić, M. Šegvić i I. Krajcar) (A. Rendić-Miočević)

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

- Bakarić, Lidija. *Sin boga Sunca, Kompolje, grob 47./* Katalog izložbe, Arheološki muzej u Zagrebu;
- Balen, Jacqueline. *Building techniques during the Neolithic and Eneolithic in Eastern Slavonia.* // Neolithic and Chalcolithic Archaeology in Eurasia: Building Techniques and Spatial Organisation, Proceedings of the XV World Congress (Lisbon, 4-9 September 2006), ed. D. Gheorghiu, BAR International Series 2097, 2010, 55-61.
- Balen, Jacqueline. Kataloške jedinice / Slavonija, Baranja i Srijem - vrela europske civilizacije, Katalog izložbe, ur. B. Biškupić, Ministarstvo kulture RH, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 2009 (2010), kat. br. 37, 39, 40, 47, 51, 57, 67, 68, 72, 73,

77, 83, 86-89, 91, 92, 94, 95, 101, 102, 106, 109, 112, 113, 120, 122, 140, 141, 142, 143, 148-150, 152-154.

- Balen, Jacqueline. *Dubravka Balen-Letunić – životopis*. // VAMZ 3.s. XLII/ 2009 (2010), 14-15.
- Balen, Jacqueline. *Zona Kuševac-Viškovci-Vučevci i zona Kešinci – terenski pregled* // Hrvatski arheološki godišnjak, VI., 2009, ed. Ministarstva kulture, u tisku.
- Drnić, Ivan. *Popis radova Dubravke Balen-Letunić*. // VAMZ 3.s. XLII/ 2009 (2010), 17-22.
- Gregl, Zoran. *Arheološko iskopavanje u Brateljima 2010. godine. “Žumberački kriješ* – godišnji kalendar za 2010. godinu.
- Nemeth-Ehrlich, Dorica; Kušan Špalj, Dora. *Varaždinske Toplice - radovi u 2009. godini* // Hrvatski arheološki godišnjak, VI., 2009, ed. Ministarstva kulture, u tisku.
- Demo, Željko. *Ranosrednjovjekovno koplje s krilcima iz okolice Dugog Sela u svjetlu novih saznanja o ovoj vrsti oružja na motki [An Early Medieval winged/lugged spearhead from Dugo Selo vicinity in the light of the new knowledge about this type of pole-mounted weapon]*, Archaeologia Adriatica 3, Zadar, 22 str., 4 table – u tisku.
- Demo, Željko. *Sjećanje na Ivana Rengjea i njegov doprinos problemu i problematici stećaka*, predgovor digitalnoj verziji tipkopisa: I. Rengjeo, “Sredovječni nadgrobni spomenici – stećci”, Bibliografija i građa za umjetnost i srodne stuke VIII, Zagreb 1949/1953 (u postupku digitalizacije)
- Bunčić, Maja. *Naseobinski pokazatelji kasnog srednjeg vijeka zagrebačkog nalazišta Stenjevec*, VAMZ 43/2010. (u tisku)
- Balen, Jacqueline; Bilić, Tomislav; Bunčić, Maja; Drnić, Ivan; Solter, Ana. *Rezultati zaštitnih istraživanja na lokalitetu Ivandvor – Šuma Gaj*. VAMZ 42/2009: 23-72.
- Mirnik, Ivan; Ban, Herbert. *Der Friesacherfund von Čakovec*. Glaux. Collana di Studi e Ricerche di Numismatica, 18, Milano 2010.
- Mirnik, Ivan. *Numizmaticka zbirka Arheološkoga muzeja u Zagrebu. Donacije 1990.-2010. The Numismatic Collection of the Zagreb Archaeological Museum. Donations 1990-2010*. Zagreb, 2010.
- Mirnik, Ivan. *The Blessed Cardinal Alojzije Stepinac, Archbishop of Zagreb on medals. Stepinac Proceedings. Cardinal Alojzije Stepinac. Time witness and visionary for the third millennium*. Proceedings of the Symposium Lepoglava, 5 December 2008. Zagreb, 2010: 707-716.

- Mirnik, Ivan. *Insignije Svečilišta u Zagrebu*. Zgrada Sveučilišta u Zagrebu. Postojanost i mijene. Zagreb, 2010: 326-344.
- Mirnik, Ivan. Croatia. *Art Medal World Congress. FIDEM XXXI 2010*. Tampere Finland. Tampere, 2010: 66-72.
- Mirnik, Ivan. *Dopisivanje don Mije Jerka Granića iz Muća Gornjeg s don Šimom Ljubićem u Zagrebu*. (Summary:) *Correspondence between Don Mijo Jerko Granić from Muć Gornji and Don Šime Ljubić in Zagreb*. Zbornik Stjepan Gunjača i hrvatska povijesno-arheološka baština, 1. Split, 2010: 63-92.
- Bošković, Dora; Doračić, Damir. *Mačevi viteskog doba u Hrvatskoj*. // HPM Katalog muzejskih zbirk XLIV, Zagreb, 2009.
- Doračić, Damir. *Prvi susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva*. // Vijesti muzealaca konzervatora, 1-4, 2009.
- Rendić-Miočević, Ante. *Djelo koje obogaćuje ukupnu arheološku znanost – Časopis posvećen jubileju Vesne Girardi-Jurkić (Histria antiqua, sv. 18/1 i 18/2, Pula 2009.: in honorem ad quadragesimum anniversarium Vesnae Girardi Jurkić dicata)*, Hrvatsko slovo, god. XVI. - br.781, Zagreb, 9. travnja 2010., str. 16-17.
- Rendić-Miočević, Ante. *Arheološki muzej u Zagrebu (Archaeological Museum in Zagreb)*, Vijesti muzealaca i konzervatora 1-4, 2009, Zagreb 2010., str. 32-45.
- Rendić-Miočević, Ante. *Predgovor (Foreword)*, katalog izložbe „Nalazi rimske vojne opreme u Hrvatskoj“ („Finds of the Roman Military Equipment in Croatia“), Zagreb 2010., str. 6-10.
- Rendić-Miočević, Ante. *Uvodna riječ, Željko Demo, Ranosrednjovjekovno groblje bijelobrdske kulture: Vukovar – Lijeva Bara (X-XI. stoljeće) (An Early Medieval Cemetery of the Bijelo Brdo Culture: Vukovar – Lijeva Bara (10th-11th Centuries)*, Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu / Musei Archaeologici Zagrabiensis Catalogi et Monographiae, Zagreb 2009 (2010), sv. 6/1, str. 9-10.
- Rendić-Miočević, Ante. *Upovodu 80. obljetnice života i rada prof. dr. sc. Marina Zaninovića*, Histria antiqua – Ob honorem Marino Zaninović, sv. 19, Pula 2010., str. 13-16.
- Rendić-Miočević, Ante. *Predgovor*, VAMZ, 3. ser.-vol. XLII, 2009. (svezak posvećen D. Balen-Letunić), Zagreb 2010., str. 9-11.
- Rendić-Miočević, Ante. *Grčka umjetnost u Hrvatskoj*, katalog izložbe „Antički Grci na tlu Hrvatske“, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb 14. 10.-12. 12. 2010., str. 15-28.

- Rendić-Miočević, Ante. *Natpisi* (autorice B. Kuntić-Makvić, J. Marohnić), katalog izložbe „Antički Grci na tlu Hrvatske“, Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 14. 10.-12. 12. 2010. (koautor sljedećih kataloških jedinica: A4, 5 (str. 77-78); C2, 3 (str. 81); D14, 15 (str. 87-88); E1 (str. 88)).
- Rendić-Miočević, Ante. *Predgovor: Š. Perović, Antičko staklo: restauracija* (katalog izložbe, drugo dopunjeno izdanje), Zadar – Zagreb 2010., str. 7-9.
- Rendić-Miočević, Ante. *Predgovor: I. Mirnik, Numizmatička zbirka Arheološkoga muzeja u Zagrebu – Donacije 1990.-2010.* (katalog izložbe), Zagreb 2010., str. 5-6.

6.8. Stručno usavršavanje

Prisutnost različitim stručnim predavanjima, arheološkim izložbama, promocijama knjiga i časopisa (svi djelatnici Muzeja).

- Sudjelovanje u radu ljetne škole u Manchingu, Njemačka, u organizaciji RGK u Frankfurtu 5. - 25. rujna. (I. Drnić)
- Obilazak arheoloških radova na lokalitetima Sisak-sv. Kvirin (Z. Gregl)
- Studijsko putovanje u zapadnu Hercegovinu (BiH) radi obilaska nekoliko groblja stećaka i posjet Arheološkom muzeju Narona u Vidu kod Metkovića. (Ž. Demo)
- Studijsko putovanje u Firenzu i Rim u organizaciji Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. 9.-16. travnja. (J. Balen, M. Bunčić)
- Boravak u Budimpešti 5.-7. svibnja (gost Mađarskog narodnog muzeja povodom primanja nagrade, diplome i medalje Mađarskog numizmatičkog društva «Laszlo Réthy»; u tamošnjem Numizmatičkom kabinetu rad na ostavama (Varaždin, Đurđevac) i pojedinačnim nalazima keltskog novca iz Hrvatske, kao i na novcu Nikole III. Zrinskog te na registrima skupnih nalaza novca svih razdoblja, među kojima je nekoliko iz Hrvatske). Na godišnjoj skupštini Mađarskog numizmatičkog društva predavanje o velikom bosanskom zlatniku kralja Tvrtka I. (I. Mirnik).
- Z. Znidarčić stekla je zvanje višeg restauratora.
- Sudjelovanje na seminaru s temom „The situation of Museum Education and Educators in Germany and the development of standards“ (Muzej suvremene umjetnosti u Zagrebu, 11. veljače). (Z. Babić).
- Prisutnost otvorenju stalnog postava novootvorenog Muzeja u dvoru Odescalchi u Ilok, (16. i 17. 2.); otvorenju izložbe „Hrvatski Apoksiomen“ u Zadru, (30. 3.); otvorenju izložbe „Tkuća arheološka istraživanja“ u Gospiću (15. 12.);

predstavljanje jubilarnih svezaka zbornika *Histria antiqua* sv. 18/1 i 2. u Puli, (13. i 14. 4.); predstavljanje jubilarnih svezaka zbornika *Histria antiqua* u Rijeci (13. 5.); otvorenje izložbe AMZ-a „Tajne mumija“ u Zadru, (30. 6. i 1. 7.); obilazak terenskih istraživanja Vukovar, Vučedol (22. 9.); posjet izložbi "Kasnoantička nekropola u Zmajevcu" u Osijeku (9. 11.); 16. savjetovanje Međunarodnog istraživačkog centra za arheologiju Brijuni –Medulin u Puli (24.-27. 11.); posjet Sisačkoj biskupiji, Sisak (27. 12.) (A. Rendić-Miočević).

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

- Mentorstvo na doktorskom studiju arheologije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (doktorandi: J. Mardešić, M. Laljak, Z. Wiewegh) (Z. Gregl)
- Konzultacije o srednjovjekovnim kopljima iz zbirke Hrvatskog povjesnog muzeja (D. Bošković), o radu na analizi i obradi pećnjaka iz muzejskih zbirki na sjeveru Hrvatske (I. Škiljan), o nalazima i istraživanjima kamenih nadgrobnih spomenika razvijenog i kasnog srednjeg vijeka u Hrvatskoj i susjednim zemljama (J. Belaj), konzultacije o ranosrednjovjekovnoj slavenskoj keramici (T. Sekelj Ivančan), o kasnoantičkim i ranobizantinskim nalazima iz Pule (A. Škegrov), o obradi ranosrednjovjekovnog oružja na motki/koplje (A. Librenjak), o srednjovjekovnim nalazima iz Pakraca (D. Kliček), o ranosrednjovjekovnim nalazima iz Prvić Luke (S. Vlahov), itd. (Ž. Demo)
- Informativno-konzultativni sastanak s M. Gavranovićem, predstavnikom Archäologisches Lancesmuseum-a iz Brandenburga u Njemačkoj u vezi s pripremama za europski izložbeni projekt "Die Slawen". (Ž. Demo, M. Bunčić)
- Mentorstvo doktorske disertacije M. Sijarića iz Zemaljskog muzeja u Sarajevu, BiH, ko-mentorstvo doktorske disertacije konzervatorice-arheologinje T. Pleše iz Hrvatskog restauratorskog zavoda, Službe za arheološku baštinu, ko-mentorstvo doktorske disertacije znan. novakinje A. Pavlović s Filozofskog fakulteta u Zagrebu, ko-mentorstvo doktorske disertacije M. Nađa (Solin); mentorstvo doktorske disertacije arheologinje M. Bunčić iz Srednjovjekovnog odjela Arheološkog muzeja u Zagrebu. (Ž. Demo)
- Član povjerenstava za ocjenu i obranu doktorskog rada T. Pleše iz Hrvatskog restauratorskog zavoda). (Ž. Demo)
- U okviru matične djelatnosti Ivan Mirnik, matičar za arheologiju i Želimir Laszlo, konzervator u Mujejskom dokumentacijskom centru u Zagrebu, izjasnili su se o

podobnosti prostorija u općoj bolnici sv. Vlaha u Dubrovniku za čuvaonicu arheološke građe Arheološkog muzeja u Dubrovniku (očevid obavljen 13. travnja, sastavljeno izvješće i dostavljeno nadležnim ustanovama).

- Glavni mentor znanstvenim novakinjama: V. Vukelić (Sisak) i Z. Ettinger (Mali Lošinj); dodatni mentor T. Biliću (Zagreb); M. Nađu (Solin) i A. Marić (Zemaljski muzej u Sarajevu) te doktorandima K. Grossu, M. Pašaliću i L. Petrinjaku (Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu) (I. Mirnik);
- Član Komisije za pripremu prijedloga izrade i izdavanja novčanica i kovanog novca RH pri Hrvatskoj narodnoj banci (I. Mirnik);
- Član komisije Ministarstva kulture za revitalizaciju obiteljske kuće obitelji Kerdić u Davoru (I. Mirnik);
- Konzultacije i stručna pomoć A. Pavlović s Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju (T. Bilić, I. Mirnik).
- Pomoć Konzervatorskom odjelu u Rijeci (D. Oštrić) u svezi s Mijatom Sabljarom i zbirkom antičkih kipova i grčkih posuda Lavala Nugenta na Trsatu (I. Mirnik);
- Član Komisije o procjeni vrijednosti antičkih miljokaza nađenih u Ježdovcu nedaleko Zagreba (I. Mirnik);
- Stručna pomoć kolegama pri radu s totalnom stanicom i u obradi podataka u AutoCAD-u. (A. Solter)
- Poduka i stručna pomoć mlađim kolegama arheolozima u crtanju arheološkog materijala. (M. Galić)
- Redoviti godišnji stručni nadzor nad zaštitom arheološke mujejske građe i pokretanje Projekta usklađivanja djelatnosti konzervatorsko-restauratorskih radionica sa suvremenim europskim standardima, što uključuje sve aspekte konzervatorsko-restauratorske djelatnosti, uključujući i preventivnu zaštitu arheološke građe. (D. Doračić)
- Stručna pomoć u restauriranju arheoloških metalnih predmeta - Arheološkom muzeju u Zadru, Muzeju Slavonije u Osijeku, Gradskom muzeju u Vinkovcima, Arheološkom muzeju u Osijeku, Konzervatorskom odjelu u Splitu i Hrvatskom restauratorskom zavodu (D. Doračić).
- Konzultacije i stručna pomoć u izradi seminarskih radova studentima Sveučilišta u Zadru, Odjela za informatologiju i komunikologiju, preddiplomskog studija *Kultura i turizam* i Odsjeka za informacijske znanosti, Katedre za muzeologiju i upravljanje baštinom, Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (S. Mijač Božek)

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

- Ko-uredništvo monografske publikacije “Ranosrednjovjekovno groblje bjelobrdske kulture — Vukovar-Lijeva Bara (X-XI. stoljeće)”, Musei Archaeologici Zagabriensis Catalogi et Monographie VI/1-2, Zagreb 2009. (2010.) (Ž. Demo/V. Herak)
- Organizanje poslova vezanih uz prikupljanje priloga za svezak br. 43. VAMZ-a posvećenog K. Simoni. (Ž. Demo)
- Pomoćnica urednika (ur. I. Radman-Livaja) kataloga izložbe “Nalazi rimske vojne opreme u Hrvatskoj”, Zagreb 2010. (M. Bunčić)
- Recenzija monografske publikacije “Beketinci / Bentež – Naselje iz eneolitika, ranog i kasnog srednjeg vijeka” (autori K. Minichreiter, Z. Marković). (Ž. Demo)
- Recenzija monografske publikacije “Podravina u ranom srednjem vijeku – Rezultati arheoloških istraživanja ranosrednjovjekovnih nalazišta u Torčecu” (autorica T. Sekelj Ivančan). Recenzija članaka “Analiza biljnih ostataka sa srednjovjekovnog lokaliteta Torčec kraj Koprivnice” (autori R. Šostarić, V. Šegota), “Antropološka analiza ljudskog kostura s nalazišta Torčec-Prečno pole I” (autori M. Novak – S. Krznar), “Paleobotanične raziskave na zgodnjesrednjeveških najdiših v okolici Torčeca pri Koprivnici” (autorica M. Culiberg), “Tehnološka opažanja tijekom konzervatorsko-restauratorske obrade metalnih predmeta iz Torčeca” (autor D. Doračić), “Životinjski ostaci sa srednjovjekovnih nalazišta u okolici Torčeca” (autori S. Kužir, T. Trbojević Vukičević, M. Poletto). (Ž. Demo)
- Recenzija članka za časopis Prilozi Instituta za arheologiju, Zagreb: “Prilog poznавању насиља у касносредњовјековном Ivancu” (autor J. Belaj) (Ž. Demo)
- Tehničko uredništvo svezaka 42/2009 i 43/2010 3. serije *Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu* (I. Mirnik);
- Nastavak uređivanja rukopisa “Numizmatičkog rječnika – priručnika” (autori: A. Bauer, K. Dočkal, V. Liščić, G. Probszt-Ohstorff, I. Rengjeo, B. Zmajić):
Sadržaj: Vladimir Liščić: Barbari – 14 str.; Bartol Zmajić: Grčki novac – 32 str.;
Kamilo Dočkal: Novci stare Makedonije – 43 str.; Günther Probszt: Razvoj kovanja novca u srednjem i novom vijeku – 75 str.; Ivan Rengjeo: Kovanje novca u južnoslavenskim zemljama i u Turskoj - 21 str.; Izbor iz najvažnije literature – 4 str.
Prepisano je i dio rječnika (A-M), s 416 stranica i 1192 natuknice. Autori natuknica su: Antun Bauer, Kamilo Dočkal, Vladimir Liščić, Dragutin Mandl, Günther Probszt-Ohstorff, Ivan Rengjeo, Veno (Vinko) Zlamalik i Bartol Zmajić (I. Mirnik);

- Recenzija rukopisa knjige: Mira Kolar-Dimitrijević: *Pregled povijesti novca u Hrvatskoj od 1527. do 1941. godine*. (I. Mirnik);
- Recenzija rukopisa knjige: Pavao Maček: *Pogledići i Malenići – Dva plemenita roda od Kurilovca. Rodoslovna rasprava*. (I. Mirnik);
- Recenzija rukopisa knjige: *Pavao Maček: Plemeniti Rodovi Jelačića*. (I. Mirnik);
- Recenzija rukopisa članka: A. Marić “Ostava antičkog novca iz Čapljine” (Sarajevo, 2010). (I. Mirnik);
- Recenzije dva rukopisa članaka za Godišnjak Hrvatskog restauratorskog zavoda (D. Doračić)

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

Većina stručnih djelatnika Muzeja članovi su Hrvatskog arheološkog društva (J. Balen aktualna je tajnica Društva, a S. Mihelić član Središnjeg odbora)

- A. Rendić-Miočević, L. Bakarić, J. Balen, S. Mihelić, članovi su Hrvatskog muzejskog društva
- J. Balen i S. Mihelić članovi su Europske asocijacije arheologa (*European Association of Archaeologists*)
- J. Balen predsjednica je Upravnog vijeća Muzeja.
- Članstvo u Hrvatskom arheološkom društvu te u europskoj arheološkoj udruzi “Instrumentum” (I. Radman-Livaja).
- I. Uranić član je Međunarodne udruge Egiptologa - *International Association of Egyptologists*.
- Član međunarodnog uredništva časopisa Situla, glasila Narodnog muzeja Slovenije, Ljubljana. (Ž. Demo)
- Član međunarodnog uredništva časopisa Glasnik Zemaljskog muzeja B i H u Sarajevu. (Ž. Demo)
- Član Upravnog odbora Društva za povjesnicu Zagrebačke Nadbiskupije «Tkalčić» i uredništva godišnjaka «Tkalčić» (I. Mirnik);
- Članica Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju HMD-a. (Z. Babić)
- Član Izvršnog odbora Hrvatskog muzejskog društva i predsjednik Sekcije restauratora i preparatora HMD-a te član radne skupine Hrvatskog muzejskog društva za donošenje prijedloga novog Pravilnika o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u muzejskoj struci. (D. Doračić)

- Do sredine rujna D. Doračić je bio član je Stručnog povjerenstva Hrvatskog muzejskog vijeća za ocjenjivanje stručnih i znanstvenih radova u muzejskoj struci onih osoba koje ostvaruju ostale uvjete za obavljanje poslova višega muzejskoga pedagoga, muzejskoga pedagoga savjetnika, višega dokumentarista, dokumentarista savjetnika, višega informatičara, informatičara savjetnika, višega restauratora, restauratora savjetnika, višega preparatora, višega muzejskoga tehničara i višega fotografa, a od sredine rujna imenovan je ispitičem dijela stručnog ispita koji se odnosi na suvremene metode konzervatorsko-restauratorske zaštite muzejske građe za zvanje restaurator metalja, keramike i stakla te preparator metalja. Ujedno je i mentor za izradu pismenog rada za stjecanje zvanja restauratora za metal, keramiku i staklo odnosno preparatora za metal.
- Mentor i ispitičem na stručnim ispitima za predmet Preventivna zaštita muzejske građe pri MDC-u u Zagrebu. (J. Fluksi)
- Član Savjeta Međunarodnog istraživačkog centra za arheologiju u Puli; član uredništva časopisa *Histria antiqua* (izdanja Međunarodnog centra za arheologiju Brijuni-Medulin); član Međunarodnog znanstvenog vijeća LIMC-a (Ikonografski leksikon klasične mitologije) u Baselu; dopisni član Njemačkog arheološkog instituta (Deutsches Archaologisches Institut) u Berlinu; predstavnik Hrvatske u Izvršnom odboru Europskog arheološkog savjeta (EAC) pri Vijeću Europe u Strasbourg; član Komisije za polaganje stručnih ispita za djelatnike u muzejskoj struci (ispitičem kandidata arheološke struke); počasni član Slovenskog arheološkog društva; član Međunarodnog društva za arheologiju i povijest umjetnosti. (Ante Rendić-Miočević).

6.12. Informatički poslovi muzeja

- Koordinacija unosa podataka u muzejsku bazu M++ (J. Balen)
- Održavane su web stranice Arheološkog parka Andautonija (www.andautonia.com)
- Održavanje i ažuriranje internetskog portala Pedagogškog odjela „Arhimir“. (Z. Babić)
- Postavljanje publikacija *Viestnik narodnoga zemaljskoga muzeja u Zagrebu* 1870. i 1876. - nulta serija (2 sveska), *Viestnik hrvatskoga arkeološkoga društva* od 1879. do 1892. - stara serija (14 svezaka), *Vjesnik hrvatskoga arkeološkoga društva* od 1895 do 1944. - nova serija – (25 svezaka) na portal Hrčak. (A. Solter, T. Bilić)

- Koordinacija postavljanja članaka, održavanje i ažuriranje baze podataka VAMZ-a na internetskom portalu *Hrčak* (A. Solter, T. Bilić)
- Prijevodi i održavanje engleske verzije internet stranice AMZ-a (T. Bilić);
- Ažuriranje podatka na muzejskoj internet stranici www.amz.hr (S. Mijač Božek)
- Digitalizacija 55 crteža arheoloških predmeta (A. Solter)
- Koordinacija unosa podataka u *Arhinet* (A. Solter)
- Skeniranje 116 članaka – 825 MB bibliografije I. Mirnika (A. Solter)
- Digitalizirano 10000 stranica tj. 546 košuljica stručnog arhiva arheoloških lokaliteta te je započeta izrada baze podataka stručnog arhiva Arheološkog muzeja u Zagrebu. (A. Solter i vanjski suradnici)
- Suradnja s Numizmatičkim kabinetom Narodnog muzeja u Ljubljani te usavršavanje i servisiranje računalnih programa NUMIZ za obradu numizmatičke građe. (T. Bilić, I. Mirnik).

6.13. Ostalo

Terenska istraživanja

- U razdoblju od 1. – 23. srpnja sudjelovanje na zaštitnim istraživanjima japodskog gradinskog naselja Klokoč u selu Ramljani kod Otočca (voditelj istraživanja Lazo Čučković iz Gradskog muzeja u Karlovcu. (L. Bakarić)
- Nastavljen je projekt rekognosciranja područja Grada Zagreba i Zagrebačke županije (S. Mihelić, J. Balen, I. Radman-Livaja)
- U razdoblju od 18. do 29. listopada provedena su probna arheološka istraživanja na položaju *Barbarsko 1*. Arheološki lokalitet pozicioniran je na trasi autoceste A 13, dionica Vrbovec 2 - Bjelovar, poddionica Čvor Vrbovec 2 – Čvor Farkaševac. Naručitelj probnih arheoloških istraživanja položaja Barbarsko 1 je Ministarstvo kulture RH, a Muzej je izvršitelj zaštitnih radova koji uključuju arheološka istraživanja i konzervaciju pokretnih arheoloških nalaza. Arheološke radove je vodila J. Balen, a zamjenik voditeljice istraživanja bio je I. Drnić: istraživanja su financirale Hrvatske autoceste koje su investitor svih radova na trasi autoceste, a u iskopavanjima je sudjelovalo 6 članova stručne ekipe (J. Balen, I. Drnić, A. Solter, svi iz Arheološkog muzeja u Zagrebu i troje studenata te 6 radnika).
- Od 5. do 15. srpnja provedena su probna arheološka istraživanja na položaju *Poljana Križevačka 2*. Arheološki lokalitet Poljana Križevačka 2 pozicioniran je na trasi

autoceste A 12, dionica Gradec – Sokolovac, poddionica Gradec - Kloštar Vojakovački. Lokalitet se vodi pod brojem AN 5, a na osnovi rezultata rekognosciranja pozicioniran je između stacionaža 7+800 – 8+400. Naručitelj probnih arheoloških istraživanja položaja Poljana Križevačka 2 je Ministarstvo kulture RH, a Muzej je izvršitelj zaštitnih radova koji uključuju arheološka istraživanja i konzervaciju pokretnih arheoloških nalaza. Arheološke radove je vodila J. Balen, a zamjenica voditeljice istraživanja bila je M. Bunčić. Istraživanja su financirale Hrvatske autoceste koje su investitor svih radova na trasi autoceste. U iskopavanjima je sudjelovalo 7 članova stručne ekipe (J. Balen, M. Bunčić, A. Solter, I. Drnić i troje studenata te 12 radnika).

- Od 7. do 26. lipnja vođena su arheološka istraživanja na prostoru između Crne Drage i Lasinje, odnosno na položajima Gradišće, Britveci i Talijanovo brdo. Stručnu ekipu činili su, osim djelatnika Arheološkog muzeja u Zagrebu (voditeljica istraživanja J. Balen, I. Drnić, A. Solter), studenti arheologije koji su dio vremena provodili na terenu, a dio u prostorijama Arheološkog muzeja (radili su na obradi netom iskopane građe, pranju, signiranju, statističkoj obradi i sl.), kao i radnici koji su obavljali ručni iskop.
- Od 12. lipnja do 8. rujna obavljena su zaštitna arheološka istraživanja na lokalitetu Donji Vukovjevac. Lokalitet se nalazi na trasi autoceste Zagreb-Sisak, dionica Velika Gorica-Lekenik. Voditelj istraživanja bio je viši kustos S. Mihelić, a stručna ekipa sastojala se od diplomiranih arheologa i studenata arheologije. Financijska sredstva osiguralo je Ministarstvo kulture RH.
- Od 7. lipnja do 13. kolovoza trajala su arheološka istraživanja Staroga grada Novigrada na Dobri (nastavak prošlogodišnjih istraživanja u unutrašnjosti Staroga grada) kojima je rukovodio S. Mihelić. Istraživanja su se odvijala u dvije faze, do 12. srpnja i od 26. srpnja Sredstva za istraživanja osigurala je općina Netretić u sklopu programa Ministarstva kulture RH.
- Od 8. do 10. listopada obavljeno je rekognosciranje Nove pećine kod Sutine u okolini Muća Donjeg u suradnji sa speleološkim klubom DISKF-Zagreb. (voditelj: I. Drnić).
- U razdoblju od 2. do 5. studenog na površini od 16.000 m² obavljena su probna arheološka iskopavanja na lokalitetu Cugovec - Lubena (AN 1) na trasi autoceste A12, dionica Gradec - Sokolovac, poddionica Gradec - Kloštar Vojakovački, katastarska općina Cugovec. (voditeljica istraživanja M. Bunčić, zamjenica A. Solter).

- Zaštitna arheološka istraživanja na trasi budućeg autoputa Zagreb-Sisak provedena su na srednjevjekovnom lokalitetu Burdelj od 26. srpnja do 8. studenog (voditelj istraživanja I. Radman-Livaja, zamjenik T. Bilić, suradnici M. Galić i A. Solter)
- Nastavljena su iskopavanja i zaštita lokaliteta **na Žumberku** (6.-19. srpnja, 23.-28. kolovoza i 12.-21. listopada) i rekognosciranje terena na području Turopolja – Donji Vukojevac (30. lipnja – 2. srpnja) (Z. Gregl)

Ščitarjevo

- U razdoblju od 1. travnja do 15. svibnja obavljeni su pripremni radovi za otvaranje Arheološkog parka Andautonija (skidanje zimske zaštite i uređenje parka). Briga o održavanju terena (košenje, čišćenje, manji popravci i sl.) vodila se redovito tijekom cijele sezone (od svibnja do studenog), dok su radovi na postavljanju zimske zaštite obavljeni u razdoblju od 5. do 25. studenog (radove su nadzirali D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj).
- U razdoblju od 20. lipnja do 5. srpnja u sjeveroistočnom dijelu zgrade kupališta izvedeni su radovi na drenaži zidova (radove su nadzirali D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj).

Varaždinske Toplice

- Na arheološkom lokalitetu u Varaždinskim Toplicama radovi su s prekidima trajali od travnja do studenog. Radovi na skidanju zimske zaštite i uređenju lokaliteta provedeni su tijekom travnja, a postavljanje zimske zaštite tijekom studenog. Na prostoru rimskog foruma geotekstilom i PVC folijom pokriveno je kamenno opločenje foruma, a djelomice su obnovljene i nadstrešnice: za rubno kamenje rimskog izvorišta na zapadnoj strani foruma izradena je nova montažna nadstrešnica. Zimska zaštita postavljena je i na svim nalazima (zidovi, podovi, kanali i sl.) na prostoru istraženom od 2001. do 2010. godine. Pokriveni su i zidovi na kojima je u najnovije vrijeme provedena konzervacija. Zaštitna arheološka istraživanja obavljena su na prostoru zapadnog trijema, na površini od 50 m², gdje je otkriven zapadni zid rimskog foruma s polukružnim bazenom iz 1. st. te u jugozapadnom dijelu foruma, na površini od 30 m², gdje je otkriven jugozap. ugao foruma i najjužniji dio zap. Trijema. Istraženi su i kanali za odvod viška termalne vode. Radovi su trajali od 23. rujna do 2. studenoga (voditelji istraživanja i radova na zaštiti: D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj).

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

- Stručna suradnja na projektima *Sirovine i tehnologija prapovijesnih kultura u Hrvatskoj* (nositelj projekta je dr. T. Težak-Gregl sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta) i *Vučedolska kultura* (nositelj projekta je dr. A. Durman sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta) (J. Balen)
- Istraživač-suradnik na znanstvenom projektu Arheološkog odjela HAZU, "Romanizacija i kristijanizacija Panonije" (voditelj projekta dr. sc. B. Migotti). (I. Radman-Livaja)
- Istraživač-suradnik na znanstvenom projektu Instituta za arheologiju "Razvoj i mobilnost protopovijesnih zajednica na tlu kontinentalne Hrvatske" (voditelj projekta dr. sc. M. Dizdar iz Instituta za arheologiju),
- matični broj znanstvenika: 261645 (I. Radman-Livaja)
- Rad na temi "Varaždinske Toplice- rimski forum" (doktorski studij na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (D. Kušan Špalj)
- Započet je rad na znanstvenom prilogu s naslovom 'Sarkofag Iri-iri '. (I. Uranić)
- Projekat Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH - Srednjovjekovno naseljavanje sjeverne Hrvatske u svjetlu arheoloških izvora (voditeljica T. Sekelj-Ivančan iz Instituta za arheologiju), (suradnik na projektu Ž. Demo).
- Rad na proučavanju hrvatske srednjovjekovne materijalne kulture 6-16. stoljeća. (Ž. Demo)
- Rad na tipologizaciji kasnogarskog, istočnogotskog i ranobizantskog novca 5. i 6. stoljeća. (Ž. Demo)
- Rad na proučavanju kulturno-povijesnog značenja zagrebačkih arheoloških nalazišta. (Ž. Demo)
- Znanstveno-istraživački projekt: «Numizmatička topografija Hrvatske (FMRH/ SFMA)» (293-0000000-0853) uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH (I. Mirnik);
- Nastavak rada na projektu *Korpus barbarsko-keltskog novca u Hrvatskoj*, (u suradnji s Dr. P. Kosom iz Narodnog muzeja u Ljubljani): dovršen je rad na objavi skupnog nalaza iz Varaždina/Križovljana iz 1843. god. (I. Mirnik);
- Rad na stručno-znanstvenoj obradi rimskog republikanskog novca iz zbirke AMZ-a (T. Bilić);

- Rad na temi o cirkuliranju novca u južnoj Panoniji između 3. st. pr. Kr. i 193. godine (T. Bilić).

7.2. Publicirani radovi

- Balen, Jacqueline. Bilić, Tomislav. Bunčić, Maja. Drnić, Ivan. Solter, Ana. *Rezultati zaštitnih istraživanja na lokalitetu Ivandvor – šuma Gaj.* // VAMZ 3.s., sv. XLII/ 2009 (2010), 23-72 (izvorni znanstveni rad).
- Mihelić, Sanjin. *Pretpovijesni nalazi iz Aljmaša i pitanje zlatnog nalaza iz Dalja* // VAMZ 3.s., sv. XLII/ 2009 (2010), 105-128 (izvorni znanstveni rad).
- Drnić, Ivan. *Dvije kopče tipa Laminci iz Dalja.* Two belt buckles of Laminci Type from Dalj. VAMZ 3.s., sv. XLII/ 2009 (2010), 305-319 (izvorni znanstveni rad).
- Gregl, Zoran. *O nekim manje poznatim antičkim lokalitetima u Zagrebu i okolici* (koautorica K. Jelinčić). VAMZ 3. s., sv. XLIII (u tisku).
- Radman-Livaja, Ivan. *Roman belt-fittings from Burgenae*, Journal of Roman Military Equipment Studies 16, Budimpešta 2008 (2010).
- Radman-Livaja, Ivan. *Lorica segmentata fittings from Burgenae*, Akten des 16. Internationalen Roman Military Equipment Conference (ROMEC), Xanten, 13.-16. Juni 2007, Xantener Berichte 16, 2010.
- Radman-Livaja, Ivan. *Nalazi rimske vojne opreme u Hrvatskoj*, katalog izložbe, Zagreb, 2010.
- Demo, Željko. *Ranosrednjovjekovno groblje bjelobrdske kulture — Vukovar-Lijeva Bara (X-XI. stoljeće)* [An Early Medieval Cemetery of the Bijelo Brdo Culture — Vukovar-Lijeva Bara (10-11 Century)], Musei Archaeologici Zagabiensis Catalogi et Monographie VI/1-2, Zagreb 2009; ISBN 978-953-6789-32-0 (1. knj.); 978-953-6789-49-8 (2. knj.); 978-953-6789-50-4 (CD).
- Bunčić, Maja. *Kameni nalazi starčevačke kulture s nalazišta Galovo u Slavonskom brodu. Rezultati litičke analize iz zemunice SJ 291*, Prilozi Instituta z arheologiju u Zagrebu 26, Zagreb 2009, 291-308.
- Karavanić, Ivor. Šošić Klindžić, Rajna. Bunčić, Maja. Kurtanjek, Dražen. *Cijepani litički materijal s ranoneolitičkog nalazišta Zadubravlje*, Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu 26, Zagreb 2009, 5-20.
- Bilić, Tomislav. *Jadranska Oggigija i vučedolski bog metalurgije – dva primjera historijskog (dis)kontinuiteta*. VAMZ 3. s., sv. 42/2009: 73-84.

- Rendić-Miočević, Ante. *Nadgrobna ploča Marka Aurelija Serena iz Iloka* (Cuccium) – *Gravestone of Marcus Aurelius Serenus from Ilok* (Cuccium), Opuscula archaeologica, vol. 33, 2009. (Zagreb 2010.), str. 79-103.

7.3. Znanstveno usavršavanje

- Obranjena doktorska disertacija s naslovom *Eneolitičke kulture na prostoru istočne Hrvatske* (J. Balen)
- Pohađanje 3. semestra poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozoskom fakultetu u Zagrebu – rad na temi *Kasnolatenski period na području istočne Hrvatske* (I. Drnić)
- Pohađanje doktorskog studija arheologije na Filozoskom fakultetu u Zagrebu s temom iz pretpovijesne arheologije (S. Mihelić)
- Obranjena doktorska disertacija *Les plombs inscrits de Siscia (Olovne tesere iz Siska)* na Ecole Pratique des Hautes Etudes (Sveučilište Sorbonne) u Parizu (I. Radman-Livaja).
- Pohađanje 3. semestra Poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu: rad na temi iz područja srednjovjekovne arheologije s radnim naslovom *Srednjovjekovna keramika Slavonije i Srijema iz Arheološkog muzeja u Zagrebu* (mentor dr.sc. Ž. Demo) (M. Bunčić)
- Dovršena i predana na ocjenu doktorska disertacija *Mitološka pozadina najranijih spoznaja grčke znanstvene geografije* (mentor A. Durman) (T. Bilić).
- Pohađanje 4. semestra poslijediplomskog doktorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu: rad na interdisciplinarnoj temi vezanoj uz razdoblje starijeg željeznog doba (D. Doračić).

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.2. Stručni skupovi

Arheološki muzej u Zagrebu bio je suorganizator stručnog skupa održanog pod nazivom *2. susreti restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva*. Skup je održan 11. svibnja u Tehničkom muzeju u Zagrebu i sastojao se od predavanja tematski vezanih uz struku odnosno uz toksikološke aspekte rada u laboratorijima i tom prigodom priređena je izložba plakata s pratećom publikacijom (organizatori skupa S. Latinović i D. Doračić).

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

- Sin boga sunca**

Arheološki muzej u Zagrebu, 29. siječanj - 31. ožujak

Organizator izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu

Autor izložbe i kataloga: Lidija Bakarić

Autor postava: Lidija Bakarić

Dizajn panoa: Srećko Škrinjarić

Opseg: 9 predmeta, 10 postera

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: tematska, arheološka

Tema: Grčki mit o mladom bogu Faetontu, sinu boga Helija, interpretiran je putem grobne opreme pronađene u poznatom *Grobu 47* u Kompolju, datiranom u kraj 6 - 5. st. pr. Kr. Izložba obrađuje mitske interpretacije kroz povjesna razdoblja u djelima poznatih likovnih umjetnika pa sve do korištenja tog motiva u suvremenoj industriji. Prizore iz mitološke priče likovno su obradili i učenici OŠ Šestine u Zagrebu, pod stručnim vodstvom Ide Loher.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

- Josipovac Punitovački - Veliko polje I - Zaštitna arheološka istraživanja na trasi autoceste A5 i promocija knjige (22.1)**

Arheološki muzej u Zagrebu, 22. siječanj - 28. veljače

Organizatori izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu, Hrvatski restauratorski zavod

Autori: Lea Čataj, Ivana Hirschler, Andrej Janeš, Marijana Krmpotić, Maša Vuković
Biruš

Koordinator: Jacqueline Balen

Dizajn panoa: Krunoslav Vilček

Opseg: cca 150 predmeta, 6 panoa

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, tematska

Tema: Izložbom "Josipovac Punitovački-Veliko polje I - Zaštitna arheološka istraživanja na trasi autoceste A5" predstavljeni su rezultati arheoloških istraživanja tijekom 2007. i 2008. g. na dionici Osijek-Đakovo buduće autoceste A5 Beli Manastir-Osijek-Svilaj. Tom prigodom pronađeno je gotovo 500 objekata. Pregledom keramike, koja je sačinjavala najveći dio pokretnih nalaza, ustanovljeno je da je riječ o eneolitičkom, brončanodobnom i srednjovjekovnom naselju. Razdoblju eneolitika pripadaju Retz-Gajary i badenskoj kulturi koje pokrivaju vremensko razdoblje od oko 4000. do oko 3300. g. pr. Kr. Ranom brončanom dobu pripada vinkovačka kultura, datirana u drugu polovicu 3. tisućljeća pr. Kr., a iz srednjeg brončanog doba otkriveni su nalazi grupe Belegiš datirani u 15. st. pr. Kr. Srednjovjekovni nalazi potječu iz 13. st. Na izložbi su prezentirani pokretni nalazi iz navedenih vremenskih razdoblja, a na panoima su detaljnije opisane navedene kulture i tijek istraživanja.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

- **Nalazi rimske vojne opreme u Hrvatskoj**

Arheološki muzej u Zagrebu, 24. svibnja – 15. listopada

Organizator izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu

Autor stručne koncepcije: Ivan Radman-Livaja

Autor postava: dipl. ing. arh. Roman Šilje

Opseg: cca 300 predmeta, crteži, fotografije, plakati, video prezentacije

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, izložba rimske vojničke opreme

Tema: Riječ je o izložbi koja je u Arheološkom muzeju u Zagrebu postavljena u povodu održavanja 17. međunarodnog kolokvija o rimskoj vojnoj opremi (XVII Roman Military Equipment Conference - ROMEC). Organizatori skupa i izložbenog projekta su Arheološki muzej u Zagrebu i Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta

Sveučilišta u Zagrebu. Izložba je otvorena 24. svibnja 2010. godine, a trebala je biti zatvorena 27. srpnja. Zbog zanimanja posjetitelja produžena je do 15. listopada, nakon dogovora s ostalim muzejima koji su posudili eksponate. Na izložbi je prezentirana bogata ostavština rimske vojske u našim prostorima, u priobalnim i sjevernim područjima Hrvatske, a u njezinoj realizaciji, uz Arheološki muzej u Zagrebu, sudjelovali su i mnogi muzeji iz čitave Hrvatske. Odavno je bilo poznato da Hrvatska raspolaže vrijednim nalazima takova sadržaja, ali su neki od njih široj pa čak i stručnoj javnosti do sada bili nepoznati, jer su tek nedavno otkriveni i pripremljeni za izlaganje. Znatan dio izložaka dopremljenih iz različitih krajeva Hrvatske bio je za tu prigodu restauriran u restauratorskim radionicama Muzeja. Upravo zbog toga izložba je morala biti pripremana duže vrijeme, čak dvije godine, te je tom prigodom načinjen odabir materijala, fotografска dokumentacija i odgovarajući crteži što je korišteno u postavi izložbe, ali i u reprezentativnom dvojezičnom katalogu.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

- **Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj**

Gradski muzej Požega, od 29.1. do 10.3. (otvorenje u povodu obilježavanja manifestacije Noć muzeja); Gradski muzej Virovitica od 18.5. do 1.6. (povodom obilježavanja Dana muzeja); Muzej turizma u Opatiji 18.5. do 28.6.; Arheološki muzej Istre, Pula, 18.9. do 5.10.; Gradski muzej Varaždin, od 11.10. (otvorenje u povodu održavanja znanstvenog skupa Hrvatskog arheološkog društva) do 2.12.; Muzej Like u Gospiću, od 15.12. 2010. do 23.1. 2011.

Organizatori izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu (u suradnji s ustanovama u kojima je izložba bila postavljana)

Autori stručne koncepcije: Sanjin Mihelić, Jacqueline Balen

Oblikovanje plakata: Srećko Škrinjarić

Opseg: 40 plakata, 2 video projekcije

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka

Tema: Izložbeni projekt "Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj" zamišljen je kao muzeološki oblik priopćavanja osnovnih podataka o aktualnim arheološkim istraživanjima na području Hrvatske. Osnovni sadržaj izložbe čine kratki muzeološki prikazi tekućih, odnosno nedavno obavljenih arheoloških istraživanja, pri čemu su kao

osnovni oblik izložbenog prikaza korišteni plakati te računalne i video projekcije. Svako istraživanje prikazano na izložbi u pravilu je zastupljeno jednim plakatom koji donosi osnovne informacije o lokalitetu i istraživanjima, a nizom fotografija i slikovnih prikaza prezentiran je pregled rada na terenu, procesa iskopavanja, kao i pronađena građa.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

- **Arheologija i turizam u Hrvatskoj**

Muzej turizma u Opatiji od 18.5. do 18.7., Arheološki muzej Narona u Vidi kraj Metkovića, 29.9. do 2.11.

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Autor izložbe: Sanjin Mihelić

Autor likovnog postava: Sanjin Mihelić, Robert Vazdar

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: studijska, pokretna

Tema: Promicanje kulture na različitim područjima, uključujući i turizam, u Hrvatskoj ima osobito značenje, ali unatoč tomu još uvijek nedostaje zadovoljavajući broj programa koji na prikidan način vrednuju turistički potencijal hrvatske kulturne baštine. Kulturni turizam, odnosno pobliže arheološki turizam, razvijen je i dobro uhodan koncept koji u uspješnim primjerima (Italija ili Grčka za to su najbolja potvrda) imaju pozitivan učinak na cjelokupnu turističku ponudu, a često i na svijest o potrebi očuvanja i zaštite spomeničke baštine.

Izložba objedinjuje arheološke znamenitosti Hrvatske u potencijalnoj funkciji turističkog resursa, s osobitim obzirom na elemente zaštite arheološkog nasljeđa i koristi što za nju iz toga proizlaze. Namjera autora izložbe je uključivanje u projekt lokalnih zajednica koje se bave turizmom i poglavito arheologijom.

Izložba se dobrom dijelom oslanja na vizualni materijal, odnosno na virtualnu prezentaciju s panoima, plakatima, video-projekcijama, računalnom obradom i rekonstrukcijama, s ciljem predstavljanja privlačnosti Hrvatske kao zemlje bogatog arheološkog nasljeđa. Oslonac na takvu vrstu prezentacije izložbu čini mobilnjom i pogodnom za višekratno prezentiranje.

Korisnici: sve dobne skupine

- **Bogatstvo rimskih nekropola**

Arheološki muzej Osijek, svibanj - listopad

Organizator izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu, Arheološki muzej Osijek

Autor stručne koncepcije: Zoran Gregl

Autor postava: Zoran Gregl

Web adresa: www.amz.hr

Opseg: 300 predmeta, 12 panoa, crteži

Vrsta: tematska, arheološka

Tema: Izložba *Bogatstvo rimskih nekropola* zamišljena je kao prigoda za prezentiranje najatraktivnijeg materijala pohranjenog u depou Arheološkog muzeja u Zagrebu. Odabrana grada potječe s 20 lokaliteta u Hrvatskoj, kao i u Akvileji u Italiji te Budvi u Crnoj Gori. Riječ je o dvije vrste materijala, keramici i staklu, a količinom i kvalitetom prednjače nekropole u Bakru i Gornjoj Vasi na Žumberku. Artefakti su prikupljeni od druge polovice 19. st. do početka 21. st., a potječu iz paljevinskih grobova 1. i 2. st. Nakana autora je obuhvaćanje šireg hrvatskog prostora, od sjeverne, panonske, do jadranske Hrvatske. Izdvojene su dvije zasebne tematske cjeline, karakteristični oblici urna u Hrvatskoj (kamene, staklene i keramičke) te rimske staklene urne, *ollae*, na izložbi zastupljene s 11 primjeraka iz različitih lokaliteta.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

- **Antičko staklo – restauracija**

Arheološki muzej u Zagrebu, 9. prosinac 2010. – 13. veljače 2011.

Organizator izložbe: Muzej antičkog stakla, Zadar i Arheološki muzej u Zagrebu

Autor izložbe: Šime Perović

Opseg: 30 predmeta, crteži, fotografije, posteri

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, tematska – restauracija staklenih predmeta

Tema: Novijim arheološkim istraživanjima antičkih nekropola u okolini Zadra značajno je povećan broj antičkih staklenih predmeta na tom području pa je u svrhu njihove zaštite i buduće prezentacije inteziviran restauratorski rad. U takvom kontekstu obavljaju se i najzahtjevniji oblici restauracije i konzervatorske zaštite.

Tipologija staklenih predmeta je vrlo široka - od staklenih kockica, žetona za igru,

igala i nakita, do raznovrsnih bočica, vrčeva, zdjela, tanjura, čaša, urna, balzamarija, kapaljki i amforica, predmeta koji su korišteni u svakodnevnom životu.

Izložbu čine 30 izvornih rekonstruiranih predmeta i 12 ilustrativnih postera koji razrađuju kontekst nalaza na rimskodobnoj nekropoli u Zadru te prikazuju povijest restauracije staklenih predmeta od antike do suvremenog doba.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

- **Antička zbirka Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika (izbor)**

Arheološki muzej u Zagrebu studeni 2010. - 13. veljače 2011

Organizatori izložbe: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split i Arheološki muzej u Zagrebu.

Autori stručne koncepcije: Tomislav Šeparović, Nikolina Uroda

Autor postava: Marko Rogošić

Opseg: cca 100 predmeta, crteži, fotografije, plakati

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: izložba antičkog arheološkog materijala

Tema: Osnivač MHAS-a fra Lujo Marun je tijekom prikupljanja građe u dalmatinskom zaleđu uz bogati srednjevjekovni, starohrvatski materijal prikupio i znatan broj vrlo zanimljivih antičkih, poglavito rimskih spomenika. S obzirom na karakter muzeja u kojemu su spomenici pohranjeni ti nalazi do nedavno su ostali gotovo nepoznati široj javnosti. Autori izložbe odabrali su stotinjak najzanimljivijih predmeta među kojima su neki jedinstveni primjeri brončane plastike, ukrasi namještaja, djelovi konjske opreme, nakit, koštani predmeti, farmaceutsko liječnička oprema, oružje, novac, različiti keramički, stakleni i kameni spomenici i dr. Izložba je prethodno bila otvorena u MHAS-u, a zatim i u još nekoliko dalmatinskih središta. Za tu je prigodu objavljena i reprezentativna katalog-monografija, kao i manja dvojezična brošura koja je poslužila kao vodič po izložbi. Nakon Zagreba izložba je trenutno postavljena u Arheološkom muzeju u Osijeku.

- **Donacije „Numizmatičkoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu”**

Arheološki muzej u Zagrebu, 21.12.2010. – ožujak 2011.

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Autor izložbe: Ivan Mirnik

Autor likovnog postava: Mario Beusan

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: izložba iz fundusa Muzeja

Korisnici: sve dobne skupine

Tema: Riječ je o izložbi za koju je odabранo približno 1000 primjeraka starog i novijeg novca, te medalja, odabranih između 6732 najraznorodnijih predmeta poklonjenih Muzeju za njegovu Numizmatičku zbirku tijekom dvadesetak posljednjih godina. Katalog izložbe pripremljen za tu prigodu sadrži 835 kataloških jedinica.

Izložba je postavljena u dvije za tu svrhu načinjene vitrine inkorporirane u stalni postava Numizmatičke zbirke u prizemlju, kao i na čitavom izložbenom prostoru 1. kata muzejske zgrade.

Numizmatička zbirka Arheološkoga muzeja u Zagrebu, koja danas broji više od 280.000 primjeraka novca i medalja iz najrazličitijih razdoblja, od samih početaka najviše se povećavala dobrotom rodoljubnih darovatelja, kako iz domovine, tako i iz svijeta. Najznačajniji numizmatički poklon u razdoblju 1945. - 1990. god. Odnosi se na donaciju Dragice i dr. Franje Ive Havličeka iz Novog Vinodolskog koji su poklonili svoju zbirku od 297 komada odabranog grčkog i rimskog te bizantskog novca, kao i nekoliko staroegipatskih predmeta. Najveću donaciju u razdoblju 1990. - 2010. god. čini zbirka hrvatskih plaketa i medalja, plod dugogodišnjeg sakupljanja Viktora i Berislava Kopača, dar Ane Kopač iz Zagreba. 2001. god. Ona je Muzeju poklonila 2189 primjeraka medalja, značaka i novca (1145 medalja i autorskih značaka, 1021 značku, 5 primjeraka novca i drugog relevantnog materijala). Budući da je navedena donacija bila prezentirana na izložbi organiziranoj 2005. god., u ovoj prigodi nije izložen niti jedan primjerak iz te bogate zbirke.

Na izložbi je prikazana donacija gosp. Mile Milkovića (iz St. Pittsburgha na Floridi, SAD) koji je 2003. god. Muzeju poklonio medalje Ivana Meštrovića izrađene u SAD-u. Od većih donacija treba spomenuti onu Vjekoslave Kerdić, kćeri velikog hrvatskog medaljera i kipara Ive Kerdića, koja je 2006. je darovala 46 medalja (veći dio, 35 darovanih medalja, djela su njezina oca izrađena u različitim materijalima sadri, bronci, bjelokosti i tehnikama izrade, nastalim od 1910. -1953. god. Značajne su i

donacije Vladimira Mataušića iz Zagreba. Posljednja njegova donacija sastojala se od 1056 predmeta, a najviše izloženih predmeta poteklo je upravo iz njegove radionice. Sav izloženi materijal - otkovi i alat za medalje i medaljice, značke i sl. - pružaju pregled političkih, vjerskih, kulturnih i gospodarskih prilika u Hrvatskoj i nekadašnjoj državi. Najvrijedniji izložak svakako je unikatni rimski kalup za naličje brončanog novca cara Konstantina I (306/7.-337.) iz poznate sisačke kovnice, nastao između 321. i 324. god., dar dr. Nikole Šipuša.

- **Tajne mumija**

Arheološki muzej u Zagrebu, od 29.1. do 30. 5. (otvorenje u povodu obilježavanja manifestacije 'Noć muzeja'). Gostovanja: Arheološki muzej Zadar od 30. 6. do 15. 9., Knin 17. 9. do 30. 11.

Autor stručne koncepcije: Igor Uranić

Oblikovanje slikovnog materijala i tiskovina: Srećko Škrinjarić

Opseg: 12 postera 2 plakata, 2 video projekcije, 500 deplianta

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: egiptološko-radiološka

Tema: Prikaz najnovijih radioloških istraživanja provedenih na jednoj od pet mumija koje se čuvaju u Arheološkom muzeju u Zagrebu, te općenito edukativno tumačenje mumificiranja i njegovog smisla u običajima faraonskog Egipta.

Korisnici: Sve kategorije posjetitelja

- **Put Neandertalca**

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Autor izložbe: Sanjin Mihelić

Izložba „Put Neandertalca“, prethodno je bila predviđena za otvaranje u 2010. godini, ali je iz različitih razloga morala biti odgođena te će biti otvorena tijekom 2011. godine.

- **Vozilo prošlosti**

Arheološki muzej u Zagrebu, 18. travnja – 18. svibnja (produljena do 30. lipnja)

Autor stručne koncepcije: Zorica Babić

Autori likovnog postava: Srećko Škrinjarić, Ivan Troha i Robert Vazdar

Opseg: tekstualni i slikovni panoi, izlošci

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, povjesna, edukativno – interaktivna, pokretna

Korisnici: predškolski i osnovnoškolski uzrast

Tema: Izložba prikazuje razvoj kotača i kola kroz povijest, točnije kroz pretpovijesno doba, egipatsko i rimske vrijeme, završno sa srednjim vijekom. Poglavitno je edukativnog i interaktivnog karaktera te svaki posjetitelj razgledavanjem može aktivno sudjelovati u doživljavanju elaborirane teme.

- **Kalendar „Andautonija“**

Arheološki muzej u Zagrebu, od 29. siječnja (Noć muzeja) do travnja

Autori stručne koncepcije i likovnog postava: D. Kušan Špalj, D. Nemeth Ehrlich, Likovni studio

Opseg: 15 panoa vel. 70x100, rimske igre

Tema: Na izložbi „Kalendar Andautonija“ na prikidan način predstavljeni su svi dosadašnji kalendari s latinskim poslovicama Arheološkog parka Andautonija, počevši od 2002. god.

S obzirom da je tema kalendar 2010. god. bila igra, uz kalendar su predstavljene i rimske igre koje su posjetioc mogli prakticirati tijekom trajanja izložbe.

- **Izložba plakata uz 2. skup restauratora i preparatora HMD-a**

Izložba plakata postavljena u sklopu 2. Susreta restauratora i preparatora HMD-a sastojala se od 41 plakata s prezentiranim radovima restauratora i preparatora iz 15 hrvatskih muzeja iz većine hrvatskih regija. Nakon Tehničkog muzeja u Zagrebu izložba je gostovala u Muzeju antičkog stakla u Zadru te Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, a do kraja godine razgledalo ju je približno 10 000 posjetitelja.

Izložba je skupna, pokretna i edukativno-informativnog karaktera, a namijenjena je široj publici. Autorica koncepcije izložbe: S. Latinović, koordinator projekta D. Doračić.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- Demo, Željko. "Ranosrednjovjekovno groblje bjelobrdske kulture — Vukovar-Lijeva Bara (X-XI. stoljeće) [An Early Medieval Cemetery of the Bijelo Brdo Culture — Vukovar-Lijeva Bara (10-11 Century)]", Musei Archaeologici Zagabiensis Catalogi et Monographie VI/1-2, Zagreb 2009; ISBN 978-953-6789-32-0 (1. knj.); 978-953-6789-49-8 (2. knj.), 650 stranica + 1 CD (engleski prijevod), naklada 500 primjeraka.
- *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. ser., sv. 42/2009, 537 stranica teksta, fotografija i crteža, popratni CD s PDF verzijom i dodatkom, ISSN 0350-7165, 700 primjeraka.
- Guide to the Prehistoric collection, Guides 3, urednici: J. Balen, I. Drnić, Arheološki muzej u Zagrebu, ISBN 978-953-6789-48-1, 116 stranica, naklada 700 primjeraka
- Bakarić, Lidija. Sin boga sunca, katalog izložbe, Arheološki muzej u Zagrebu, 32 str., ISBN 978-953-6789-46-7, naklada 300 primjeraka.
- Mirnik, Ivan. *Numizmatička zbirka Arheološkog muzeja u Zagrebu, donacije 1990. - 2010.*,
- Katalog izložbe, ISBN: 978-953-6789-53-5, 234 stranice, naklada 500 primjeraka.
- Katalog uz izložbu *Nalazi rimske vojne opreme u Hrvatskoj*, Radman Livaja, Ivan. (urednik), ISBN: 978-953-6789-51-1, 304 stranice, naklada 600 primjeraka.
- Tiskanje propagandnog deplijana Pedagoškog odjela vezanog za radionicu „Budi Indiana Jones!“, u povodu održavanja manifestacije Noć muzeja (50 primjeraka) (Z. Babić)
- Tiskanje promotivnog deplijana Pedagoškog odjela za potrebe radionice „Pišemo i čitamo hijeroglife“ (200 primjeraka) (Z. Babić)
- Tiskanje knjižice „Museum“ u suradnji s pedagoškim odjelima Hrvatskog povijesnog muzeja i Hrvatskog prirodoslovnog muzeja, u svrhu njihova promoviranja.
- Tiskanje kalendara "Andautonija 2011." s rimskim poslovicama (idejno rješenje: D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich, likovno oblikovanje: Likovni studio, Zagreb), naklada 800 primjeraka.

10.3. Elektroničke publikacije

Ranosrednjovjekovno groblje bjelobrdske kulture — Vukovar-Lijeva Bara (X-XI. stoljeće)
[An Early Medieval Cemetery of the Bijelo Brdo Culture — Vukovar-Lijeva Bara (10-11
Century)]”, Musei Archaeologici Zagabiensis Catalogi et Monographie VI/1-2, Zagreb
2009; ISBN 978-953-6789-50-4 (CD). (Ž. Demo)

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

- Organizacija grupnih posjeta i stručnih vodstava u suradnji sa studentima arheologije;
- Sudjelovanje u 15. muzejskoj edukativnoj akciji na temu „Kotač“ organiziranog povodom Međunarodnog dana muzeja;
- Suradnja s Hrvatskim povijesnim muzejom i Hrvatskim prirodoslovnim muzejom na projektu „Museum“ (Z. Babić).

11.1. Vodstva

- Stručnjaci Pretpovijesnog odjela održali su 17 vodstava po izložbama u Muzeju (L. Bakarić, J. Balen, I. Drnić, S. Mihelić) i 3 vodstva na stranom jeziku (J. Balen, I. Drnić, S. Mihelić)
- Stručnjaci Antičkog odjela održali su 46 vodstava po stalnom postavu i povremenim izložbama, od čega 5 na stranom jeziku (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj, Z. Gregl, N. Perok, I. Radman-Livaja), kao i 71 vodstvo po arheološkim lokalitetima u Varaždinskim Toplicama i Arheološkom parku Andautonija u Ščitarjevu (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj, N. Perok, vanjski suradnici).
- Stručnjaci Srednjovjekovnog odjela obavili su 12 vodstava za kolege (iz zemlje 8, iz inozemstva 4). (Ž.Demo; M. Bunčić)
- Stručnjaci Numizmatičkog odjela obavili su 6 vodstava po Numizmatičkoj zbirci, muzejskom postavu i izložbama, od čega 1 na stranom jeziku (I. Mirnik, T. Bilić)
- Pedagoški odjel organizirao je 385 stručnih vodstava za ukupno 9213 posjetitelja raznih dobnih i ciljanih skupina (u realizaciji muzejske pedagoginje 151 vodstvo, muzejskih kustosa 40 vodstava i studenata arheologije 194 vodstva).
- Održano je 14 posebnih stručnih vodstava za polaznike bolnica grada Zagreba i Centara za socijalnu skrb. (Z. Babić)

11.2. Predavanja

- Vođenje kolegija *Osnove muzejskog rada* na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu za studente ljetnog semestra 3. godine studija (J. Balen)
- Predavanje s temom „*Arheološki parkovi i muzeološki prezentirani arheološki lokaliteti*“ u okviru kolegija *Osnove muzejskog rada* na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, za studente ljetnog semestra 3. godine studija (D. Kušan Špalj)
- Predavanje „*Arheološki park Andautonija*“ u sklopu ciklusa s temom *Predavanja o uspješnim primjerima zaštite i prezentacije kulturne baštine te načinima njenog korištenja u razvoju kulturnog turizma* (1. prosinca u Gradskoj vijećnici u Crikvenici). (D.Kušan Špalj)
- Predavanje studentima diplomskog studija povijesti (smjer – antika) Filozofskog fakulteta u Zagrebu na temu numizmatike (u okviru kolegija *Pomoćne povijesne znanosti*) (T. Bilić);
- Predavanja iz kolegija *Uvod u numizmatiku* na Visokoj školi međunarodnih odnosa i diplomacije u Zagrebu (I. Mirnik);
- Nastava iz kolegija *Antička ikonografija* na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Rijeci (1. i 2. godina), kao i nastava na diplomskom studiju s kolegijem Antička umjetnost u Hrvatskoj (A. Rendić-Miočević).

11.3. Radionice i igraonice

- Nastavljen je rad na realizaciji projekta "Andautonija za djecu". Tijekom godine kroz igraonice i radionice prošlo je oko 1700 djece. (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj i vanjski suradnici).
- Realizirano je 66 radionica za različite dobne i ciljane skupine (dječji vrtići, osnovne škole, posebno najavljenе radionice). Radionice su najčešće ostvarene kao dio vodstva po muzejskim izložbama. Najbrojnija je bila radionica s naslovom „Pišemo i čitamo hijeroglife“ (47), a potom radionice „Budi Indiana Jones!“ (10), „Vozilo prošlosti“ (5), „Istražimo muzej zajedno (2), „Moderno Japodi“ (1) i „Pišemo i čitamo grčki alfabet“ (1). Radionica „Kako to rade arheolozi?“ održana je 31. ožujka u prostorijama Dječjeg vrtića „Grigor Vitez“ u Zagrebu. Sve radionice uvrštene su u računalnu bazu sekundarne dokumentacije S++ Pedagoškog odjela. (Z. Babić)

11.4. Ostalo

- Tijekom godine pružana je pomoć studentima Odsjeka za arheologiju u Zagrebu (J. Beželj, J. Mužar, T. Buha, I. Kotromanović, N. Radman, M. Tovarac, A. Štefan), koji su obavljali obavezatnu praksu (Pretpovijesni i Dokumentacijski odjel).
- Temeljem ugovora s Filozofskim fakultetom u Zagrebu pod stručnim vodstvom D. Doračića u laboratoriju Muzeja studentsku praksu obavile su studentice diplomskog studija arheologije (E. Balić i A. Grbeša).
- Organizirani su Dani Andautonije, održani 15. svibnja i 13. lipnja na prostoru Arheološkog parka u Ščitarjevu (zbog lošeg vremena manifestacija je odgađana u nekoliko navrata). Glavnom temom navedene manifestacije *Od arheoloških istraživanja... do virtualnoga grada Andautonije* željelo se prikazati proces koji se događa na arheološkom lokalitetu, od otkrivanja do faze prezentacije i interpretacije. Arheolozi su na prikladan način predstavili postupke koji se provode u sklopu arheoloških istraživanja (iskopavanje, vođenje dokumentacije i analize nalaza, konzervatorsko-restauratorski radovi). Također su predstavljeni i razni oblici komuniciranja s posjetiteljima koji se provode u Arheološkom parku u Ščitarjevu (radionice, igraonice, suveniri), s posebnim naglaskom na kompjutorsku rekonstrukciju rimskoga grada, temeljenu na dugogodišnjim arheološkim istraživanjima koja je u virtualnom obliku bila prikazana tijekom održavanja te tradicionalne manifestacije. Osim navedene teme, u sklopu radionica i igraonica predstavljene su i rimske igre i obrti u rimskoj Andautoniji: zainteresirani su mogli odjenuti rimsku odjeću te isprobati različite vrste rimske hrane i pića. Dane Andautonije posjetilo je oko 800 posjetitelja (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj, djelatnici Muzeja i vanjski suradnici).
- U suradnji s Likovnim studijem iz Zagreba nastavljena je realizacija projekta vizualnog identiteta Arheološkog parka Andautonija izradom suvenira, popratnih publikacija i novih informativnih ploča u Arheološkom parku (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj)
- Pedagoški odjel organizirao je 5 rođendanskih proslava u prostorijama Muzeja (proslava uključuje interaktivno stručno vodstvo i dvije radionice te kviz/tombolu u kojima svaki sudionik proslave ima prigodu osvojiti nagradu, neki od muzejskih suvenira). Sve rođendanske proslave uvrštene su u računalnu bazu podataka sekundarne dokumentacije S++. (Z. Babić)

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Press

- Informacije za tiskovine i lokalne radio postaje o istraživanjima japodskog gradinskog naselja Klokoč u selu Ramljani kod Otočca (L. Bakarić)
- Informacije za tiskovine, radio i televiziju o izložbi *Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj* (J. Balen, S. Mihelić)
- Informacije za tiskovine, lokalni radio i TV u Osijeku o izložbi „Bogatstvo rimskih nekropola“ (Z. Gregl)
- O D anima Andautonije i Arheološkom parku Andautonija izvještavali su elektronski mediji (HTV, Hrvatski radio, Radio Sljeme, Radio Velika Gorica i dr.) i tim su povodom dane brojne izjave (D. Nemeth-Ehrlich, D. Kušan Špalj)
- Razgovori za različite tiskovine (24 sata, Jutarnji list, Nacional) povodom istraživanja provedenih na muzejskim mumijama. (I. Uranić)
- Razgovor i ustupanje slikovnog materijala o muzejskoj Egipatskoj zbirci za američku publicistkinju Lucy Gordan, koja je o zbirci objavila članak u časopisu 'KMT – A Modern Journal of Ancient Egypt'. (I. Uranić)
- Najava radionice „Budi Indiana Jones!“ za 27. 3. za Radio postaju Antena Zagreb. (Z. Babić)
- Dostava obavijesti – press materijala o različitim muzejskim događanjima (o muzejskim projektima, izložbama i drugim događanjima, izvještavali su elektronički i tiskovni mediji: HTV, RTL, Z1, Nova TV, Hrvatski radio, Radio Sljeme, Radio Velika Gorica, Hrvatski katolički radio, Vjesnik, Večernji list, Jutarnji list i dr.) (S. Mijač Božek)

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Sudjelovanje u radio emisijama s direktnim uključenjem tijekom održavanja Dana Andautonije u Ščitarjevu): 2. program Hrvatskog radija, radio postaje Velika Gorica i Sljeme (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)
- Povodom istraživanja provedenih na mumijama sudjelovanje u emisiji HTV-a Trenutak spoznaje, kao i na Hrvatskom radiju (1. i 3. program), a također i na radijskim postajama Sljeme, Katolički radio i Splitski radio (I. Uranić).

- Snimanje dokumentarnog filma o mumijama iz Egipatske zbirke za HTV (I. Uranić).
- Sudjelovanje u emisiji Radio postaje Sljeme "Baština" (voditeljica M. Žugec-Pavičić) o rano-srednjovjekovnim nalazima s groblja Ljeva Bara u Vukovaru. (Ž. Demo)
- Sudjelovanje u emisiji HRT-a „Hrvatska uživo“ povodom otvaranja 15. muzejske edukativne akcije „Kotač“ (Z. Babić)
- Sudjelovanje u radijskoj emisiji 2. programa Hrvatskog radija na temu 15. muzejske edukativne akcije „Kotač“ i izložbe „Vozilo prošlosti“ (Z. Babić)
- Prilog o povijesti kotača i izložbi „Vozilo prošlosti“ za znanstveno – obrazovnu emisiju HRT-a „Znanstvena petica“ (Z. Babić)
- Prilog o izložbi i radionici „Vozilo prošlosti“ (zajedno s učenicima OŠ J. J. Strossmayera iz Zagreba) za emisiju Programa za djecu i mladež HRT-a „Puni krug“ (Z. Babić)
- Sudjelovanje u emisiji HRT-a „Koga briga“ na temu Muzeji i mladi (Z. Babić)
- Prilog o radionici „Pišemo i čitamo hijeroglife“ za dječju emisiju „Stigla je pošta“ 1. programa Hrvatskog radija (Z. Babić).

12.3. Predavanja

Predavanje održano 17.6. u prostorima Muzeja s temom *Ancient Egyptian Astronomy & Cosmology* (predavač Dr. Amanda - Alice Maravelia iz Centra za egipatske studije pri Ruskoj akademiji znanosti) (organizirao T. Bilić).

12.4. Promocije i prezentacije

- Predstavljanje knjige *Josipovac Punitovački – Veliko polje I* u izdanju Hrvatskog restauratorskog zavoda, Arheološki muzej u Zagrebu, 22.1. (J. Balen, A. Rendić-Miočević)
- Projekcija dokumentarnog filma *Tajna spile Nakovane* (6.5.), autora Pavla Vranjicanija, u Lapidariju AMZ u okviru programa Arheološki kino kutak (S. Mihelić, J. Balen).
- Promocija manifestacije *Gusarska bitka-Omiš* i projekcija dokumentarnog filma posvećenog tom događaju (1.7. u Lapidariju AMZ-a, u okviru projekta Arheološki kino kutak (S. Mihelić, J. Balen).

- Promocija monografske publikacije: Željko Demo, *Ranosrednjovjekovno groblje bjelobrdske kulture — Vukovar-Lijeva Bara (X-XI. stoljeće)*, Musei Archaeologici Zagabiensis Catalogi et Monographie VI/1-2, Zagreb 2009; a) Arheološki muzej u Zagrebu, 27.10. (promotori: A. Rendić-Miočević, R. Jurić, Ž. Tomičić i Ž. Demo); b) Muzej grada Vukovara, 9.11. (promotori: R. Marić, A. Rendić-Miočević, Ž. Tomičić, Ž. Demo).
- Promocija monografije u izdanju Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu (MHAS): Maja Petrinec, *Groblja od 8. do 11. st. na području rano-srednjovjekovne hrvatske države*, 17.11. (promotori: T. Šeparović, R. Jurić, Ž. Tomičić, M. Petrinec);
- Sudjelovanje u prezentaciji knjige M. Kolar "Autoportret jednog intelektualca u doba socijalizma" (15.12. u Knjižnici Bogdana Ogrizovića). (I. Mirnik);

12.5. Koncerti i priredbe

Ciklus koncerata „Barokne estravagance – rana glazba u Arheološkom“ – ansambl Responsorium (tijekom Noći muzeja 29.1. i 12.3.) (organizacija J. Balen, A. Solter)

12.6. Djelatnost klubova i udruga

U sklopu aktivnosti Kluba prijatelja AMZ-a 22.5. organiziran je stručni izlet u Lovransku Dragu, Veprinac, Kastav, Klanu i Opatiju (organizacija S. Mihelić)

12.7. Ostalo

- Manifestacija **Noć muzeja**, 29. siječnja sa sljedećim programom:
STALNI POSTAV: *Pretpovjesna, Egipatska, Antička* (uvodni dio) i *Numizmatička* zbirka
IZLOŽBE: *Bogatstvo rimske nekropole i Josipovac Punitovački -Veliko polje I - Zaštitna arheološka istraživanja na trasi autoceste A5*
PRIGODNE IZLOŽBE: *Sin boga Sunca i Tajne egipatskih mumija*
AKCIJE I MANIFESTACIJE:
Koncert: *Barokne ekstravagance - glazbene majstorije u Arheološkom muzeju*
(Ansambl *Responsorium*)
Prezentacija muzejskog kalendarza za 2010. godinu: Arheološki park *Andautonia*

Promotivna prodaja muzejskih suvenira i publikacija

Program za djecu – Radionica: *Budi Indiana Jones !*

- U povodu ***Međunarodnog dana muzeja***, 18. svibnja, na temu *Muzeji za društveni sklad* uz besplatan ulaz i organizirana stručna vodstva po muzejskoj stalnoj postavi i povremenim izložbama - *Tajne egipatskih mumija* i *Vozilo prošlosti*, posjetiteljima su se djelili i *mobilGuide* bonovi u svrhu promocije tog audio vodiča po Muzeju. (S. Mijač Božek)

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

- Izrada pozivnica, plakata i drugih popratnih promotivnih materijala za muzejske izložbene projekte i manifestacije.
- Ovlašavanje - projekt *Mini-Cards*
- Dostava muzejskih programskih aktivnosti za promotivne materijale TIC-a, HTZ-a, *ZGinyourpocket-a* te za potrebe raznih drugih web portala
- Uključivanje Muzeja u projekt *Zagreb EXCLUSIVE CARD*
- Promotivna prodaja i prezentacija novih muzejskih suvenira i publikacija
- Rad na Projektu MDC-a – *Hrvatski virtualni muzeji*
- Muzej je donirao desetak rimskih suvenira Hrvatskom društvu klasičnih filologa, (Državnom povjerenstvu za provedbu natjecanja iz klasičnih jezika), koji se dodjeljuju kao nagrade najboljim natjecateljima (Trogir, 18.-20. travnja).
- Projekt: Ispitivanje javnog mijenja posjetitelja/korisnika o Muzeju i muzejskim uslugama i aktivnostima putem *Opiniometra*, a u svrhu poboljšanja, proširenja i osvremenjivanja usluga (komunikacija s javnošću – povratne informacije).
- Rad na projektima: *Metode komunikacije u suvremenom muzejskom poslovanju* i *Evidencija posjete muzeja*
- Dokumentacija o marketingu i odnosima s javnošću. (S. Mijač Božek)

Antički odjel (marketinška djelatnost):

- Tiskanje promidžbenih plakata za manifestaciju Dani Andautonije 2010.
- Izrada suvenira Arheološkog parka Andautonija (tri vrste šalica, označivač stranica u knjigama, jo-jos, lutke, magneti, dvije vrste narukvica, prstenje, pločica za pisanje, pisaljke, zmajevi i dr.), u suradnji s Likovnim studijem. (D. Kušan Špalj, D. Nemeth-Ehrlich)

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Muzej je posjetio (stalni izložbeni postav i povremene izložbe), na temelju evidentiranog broja ulaznica, **16861** posjetitelj. Otvorenjima izložbi te manifestacijama u Muzeju i u Ščitarjevu (Noć muzeja, Dani Andautonije i Međunarodni dan muzeja) nazočilo je približno **11000** posjetitelja. Tijekom godine Arheološki park – Lapidarij Muzeja te Arheološki park Andautonija u Ščitarjevu u razdoblju od 1. 5. - 1. 11. razgledalo je oko **11350** posjetitelja. Muzejske izložbe u drugim sredinama (Varaždin, Pula, Gospić, Požega, Virovitica, Narona, Zadar, Knin) posjetilo je ukupno **14736** osoba.

Ukupan broj posjetitelja programa AMZ-a bio je približno **54000**.

15. FINANCIJE

- Ministarstvo kulture RH 25,36%
- Gradska uprava za kulturu 68,05%
- vlastiti prihod 5,65%
- sponzorstvo i ostalo 0,94%